

Expositiones¹ de L².

1	Lamech, percutiens vel humilis ³ .	12	Lucas, ipse consurgens vel elevans ¹³ .
2	Loth, declinans vel vinctus ⁴ .	13	Laph, disciplina ¹⁴ .
3	Laban, dealbatio ⁵ .	14	Logos, sermo vel ratio.
4	Lia, laboriosa ⁶ .	15	Lex, rex interpretatur ¹⁵ .
5	Lamuel, dilectus Dei vel in quo est Deus ⁷ .	16	Logica, rationalis.
6	Lazarus, adiutus ⁸ .	17	Logium, lamina in pectore pontificis, idest rationale.
7	Levita ⁹ , minister.	18	Larin, varietas ¹⁶ , inde
8	Lisanias, nativitas contemptationis ¹⁰ .	19	Lyra, a variis vocibus ¹⁷ .
9	Leviticus, ministerialis vel oblаторius.	20	Lyricum carmen vario metro compositum.
10	Leviathan, additamentum eorum interpretatur draco vel serpens vel cetus, diabolum significat ¹¹ .	21	Letum, mors.
11	Levi, additus vel assumptus vel auditus ¹² .	22	Lethos, sopor vel oblivio.
		23	Letheosus, obliviosus vel mortifer.
		24	Logis nois, cogitationibus mentis.
		25	Lian, valde ¹⁸ .
		26	Lampron, ignis ¹⁹ .

1. expositiones] *om.* AB 2. de L] *om.* AC 3. Hier. *Lib.* 68,3 4. Hier. *Lib.* 68, 5-6 Lot vinctus sive declinatio (*v. l.* Loth) 5. Hier. *Lib.* 68, 6 6. Hier. *Lib.* 68, 7 7. Sum. Hein. II 344, 5 Bed. *in parab. Salom.* PL, 91, 1028a Lamuel interpretatur, in quo Deus 8. Hier. *Lib.* 140, 7 9. levita] *om.* AB 10. contemptationis] contemplationis C Hier. *Lib.* 140, 4 Lysania nativitas tentationis (*v. l.* Lisania) Sum. Hein. II 344, 8 Lisanias nativitas, contemptationis/conceptionis 11. Hier. *Lib.* 133, 25 12. Hier. *Lib.* 68, 7-8 13. Hier. *Lib.* 156, 14 14. Sum. Hein. II 344, 13 15. Sum. Hein. II 344, 16 Leo rex interpretatur (*v. l.* Lex) 16. Sum. Hein. II 345, 19 Lirin varietas (*v. l.* Larin) Hug. *Der. L* 84, 695 Lirin grece, latine dicitur diversitas vel varietas 17. variis vocibus] *mutato ordine* C Sum. Hein. II 345, 19 Lirin varietas; hinc/inde lira a variis vocibus (*v. l.* vocibus variis) 18. Sum. Hein. II 345, 25 19. Sum. Hein. II 345, 26 Lampron/Labron ignis – *cf.* λαμπρός

27	Lexis, dictio.	42	Leuxos, albus flos idest lilium ²⁸ .
28	Liphaticus, insanus.	43	Litur[i]gi, celestes ministri vel dii morbos <...> vel labo<...>tores ²⁹ .
29	Lachesis, una Parcarum, sors interpretatur.	44	Letargus, obliuioſus morbus.
30	Lampos, unus equorum ſolis, lucens interpretatur ²⁰ .	45	Limna ³⁰ , ſtagnum ³¹ .
31	Lemnis ²¹ , Vulcanus, deus ignis, lutoſus interpretatur.	46	Litos, papa ³² .
32	Licius, Apollo a Lyco fano.	47	Lebbeus ³³ , circulus ³⁴ .
33	Latoius, Apollo a Latona matre.	48	Leſium, paradisuſ ³⁵ .
34	Logium, reſponſum vel ratio.	49	Limpha, aqua.
35	Lacus ²² Aſfaltis, mare Rubrum ²³ .	50	Licos, lupus.
36	Limma, ſemitonium.	51	Leuga, miliarium unum et ſemis.
37	Limma, corruptum ²⁴ .	52	Latria, ſeruitus diuina.
38	Leum vinum ²⁵ .	53	Libra, XII uncie vel penſa.
39	Lichnuſ, lucerna ²⁶ .	54	Librum, ſaph ³⁶ , humor ³⁷ ſub cortice ³⁸ .
40	Linsa, beſtiarum dea ²⁷ .	55	Libertuſ, ſeruus liber factuſ.
41	Leucothea, alba dea idest aurora.	56	Libertinuſ, filiſ liberti.
		57	Liberaliſ, larguſ.

20. Sum. Hein. II 345, 30 Forc. On. Lamprus...unus ex equis Solis 21. *cfr.* Lemnius 22. lacus] linis C *cfr.* Flav. Ios. *De bell. Iud.* IV 476, 119-20 τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης 23. Sum. Hein. II 345, 35 Linis asphaltis mare rubrum (*v. l.* Lacus) *cfr.* Isid. *Etym.* XIII, XIX 3, 102 Lacus Asphalti idem et mare Mortuum 24. Sum. Hein. II 345, 37 – *cfr.* λῦμα 25. Sum. Hein. II 345, 38 Lieum vinum (*v. l.* Leum) *cfr.* Lyaeus 26. Sum. Hein. II 346, 42 27. Sum. Hein. II 345, 39 Linsa besti-
arum dea [*v. l.* (L)inpha] Pap. L 183b Linsa dea bestiarum silvestris 28. *cfr.* λευκός
29. labores] labomtores A Sum. Hein. II 346, 44 Liturgici celestes ministri vel dii
morbos inferentes vel laboris solutores (*variae lectiones* labo^ratores, labores) 30.
limna] linna BC 31. Sum. Hein. II 346, 46 – *cfr.* λίμνη 32. Sum. Hein. II 346,
48 Lithos lapis (*variae lectiones* Litos papa) 33. lebbeus] leppeus C 34. Hier. *Lib.*
137, 13 Lebbeaus figuratum nomen a corde, quod nos diminutive Corculum possu-
mus adpellare Sum. Hein. II 346, 47 Lebbeus id est circulus (*v. l.* Leppeus) 35.
Sum. Hein. II 346, 52 – *cfr.* Du Cange *s.v.* Lesia, lo paradiso, in Glossar. Lat. Ital. Ms.
Glossar. vet. ex Cod. reg. 7641. Lessia, paradisum 36. – *Saft* 37. humor] humo-
rum C 38. Sum. Hein. II 346, 55 Librum humor sub cortice id est saf (*variae lec-
tiones* humorum, saph)

58	Ligo, sech ³⁹ .	72	Lemures, Lares cum corpori- bus morantes vel nocturni de- mones.
59	Larus, avis, musare ⁴⁰ .		
60	Laoficus, grunspeth ⁴¹ .		
61	Luter ⁴² , otter, bestia aquati- ca ⁴³ .	73	Larve Lares mali, quedam monstra ⁵² .
62	Lumbricus, regenwrm ⁴⁴ .	74	Lanugo, fructus cardui vel la- na terre idest mies ⁵³ .
63	Laudula, lericha, a laude ⁴⁵ .	75	Lathomus, lapidum cesor, steinmeizel ⁵⁴ .
64	Locusta, hōwescikel ⁴⁶ .	76	Lapidicines, lapidum cesores.
65	Licisca, breckin ⁴⁷ vel mistbel- la, canicula ⁴⁸ .	77	Laqueatus, pictus.
66	Linter, wint, canis velox ⁴⁹ .	78	Laquear, himelize ⁵⁵ .
67	Linx, luhs ⁵⁰ .	79	Lacunar etiam himelize ⁵⁶ vel luminare pendens.
68	Lumbi, ilia vel renes.	80	Latrine, cloace idest aqueduc- tus.
69	Lacertus, musculus brachii.	81	Lima, figila ⁵⁷ .
70	Lammia, holzwib, quoddam monstrum mulieri simile ⁵¹ .	82	Lutamia ⁵⁸ , genus carceris.
71	Lares, dii ignis vel domorum vel ipse domus.		

39. - *Sech* 40. Sum. Hein. II 347, 59 Larus avis id est musare Sch. 632a s.v. mûsa-
ro *cf.* *Mäusebussard* (Strick. I, 318) 41. grunspeth] grunzpeth A *sup. scrip.* avis B Sum.
Hein. II 347, 60 Loaficus/Laoficus grünspeht (*v. l.* grunspeth >avis<) Dief. L 317c La-
oficus...gruonspet - *Griinspecht* 42. *cf.* lutra 43. Clos II Lu 846, 71 Du Cange s.v.
Animal amphibium - *Otter* 44. regenwrm] regenwurm AB Sum. Hein. II 347, 62 -
Regenwurm 45. Sum. Hein. II 347, 63 Clos. II 790, 127 Laudula Leriche, avis - *Lerche*
46. hōwescikel] hōwesrikel AB Sum. Hein. II 347, 64 Locusta non plenum volatile id
est hōwescikel/hōscrechil/howesreche/haberscreke/hovsta-phel (*v. l.* hōwesrikel) Dief. L
335b Locusta...houscrichel - *Heuschrecke* 47. - *Bracke* 48. Sum. Hein. II 347, 65 Li-
cisca mistbella vel zoha/breckin >canicula< Pap. L 181a Lycisci dicuntur canes nati ex
lupis et canibus 49. Sum. Hein. II 347, 66 Linter canis >velox< id est wint Clos. II Li
822, 104 Linther Narte oder wint, scilicet canis, vel schiffelin - *Windhund* - *cf.* s 541:
spartus 50. Clos. II Li 822, 107 - *Luchs* 51. Sum. Hein. II 348, 70 Lamia quoddam
monstrum mulieri simile id est holzmuwa/holzvrowe/holzwib (*v. l.* Lammia) Sch. 415b
holzwiß 52. Sum. Hein. II 348, 73 Larve lares mali, quedam monstra screzza vel scra-
to 53. Sum. Hein. II 348, 74 Götze 160a mies...Moos, Moosboden - *Moos* 54. Sum.
Hein. II 348, 76 Lathomus lapidum cesor id est steinmezzo/steinmeize/steinmeizil (*v. l.*
steinmeizel) - *Steinmetz* 55. himelize] himelze A Sum. Hein. II 348, 79 Laquear hi-
mellizze (*variae lectiones* himelize, himelze) *cf.* *Zimmerdecke* (Strick. I, 320) 56. himeli-
ze] himelze A humelize B Dief. L 315c-316a Sch. 398a s. v. himelitze 57. figila] fi-
zila A fengel B Sum. Hein. II 348, 82 Lima fila/figila Clos. II Fi 817, 69 Lima Figele -
Feile 58. *cf.* lautumiae

83	Laterculus, scindila ⁵⁹ idest dil ⁶⁰ .	98	Lanitium, lane opus vel lana.
84	Limatus, politus, mundatus.	99	Lacerna, chozzo ⁶⁹ .
85	Lanceola, modica lancea.	100	Lamina, blech ⁷⁰ , tenuatum metallum.
86	Lineolus, filum, snür ⁶¹ .	101	Lagena, crüch ⁷¹ vel lagella, vas fictile vel lapideum ⁷² .
87	Lupatis frenis vel chamis ⁶² .	102	Laguncula similiter.
88	Lorum, funis vel ligatura.	103	Lances, vasa quibus sacrificatur.
89	Lunule, ornamenta mulierum aurea in modum lune.	104	Lanx, scutella libre.
90	Lacinia, ora vestimenti idest soum vel ort ⁶³ .	105	Lenticula, vas modicum olei eneum.
91	Licium, harloph vel vicze ⁶⁴ .	106	Lechitus, vitreum vas idest ampulla ⁷³ .
92	Laciniosus, laceratus.	107	Lebes, caldarium magnum.
93	Lectica, vehiculum super quattuor equos.	108	Lituus, tuba cornea.
94	Lumbare, modica bracha, diechbruch ⁶⁵ .	109	Libatoria, vasa sacrificii.
95	Lesciva, louga ⁶⁶ .	110	Locus, vas mortuorum idest baro ⁷⁴ .
96	Lena, lilachan ⁶⁷ .	111	Lubrum ⁷⁵ , lefs ⁷⁶ vel labil ⁷⁷ vel labrum vel labium ⁷⁸ .
97	Lanarius, qui lanam operatur ⁶⁸ .		

59. *cf.* scandula 60. Dief. L 320a Sch. 102b-103a s. v. dil 61. Sum. Hein. II 349, 87 Lineolus filum id est snür - *Schnur* 62. Sum. Hein. II 349, 88 *cf.* Hor. *Carm.* I 8, 6-7, 40 nec lupatis/ temperat ora frenis? 63. Sum. Hein. II 349, 91 - *Saum* 64. Sum. Hein. II 349, 92 Licium harlifa/harloph vel fizza Dief. L 328b Licium...vicze...harluf 65. Dief. L 339a Sch. 101a s. v. diechbruoch 66. Sum. Hein. II 356, 200 Lexiva aqua cinere mixta id est löga Clos. II Le 806, 90 Lexivium Lo^uge - *Lauge* 67. Sum. Hein. II 350, 97 68 operatur] *sup. scrip.* carpit AB Sum. Hein. II 350, 98 Lanarius qui lanam operatur (*v. l.* carpit) 69. chozzo] cozzo BC Sum. Hein. II 350, 100 Lacerna vestis fimbriata id est kozzo (*variae lectiones* chozzo, cozo) Dief. L 314c Lacerna...chozzo Sch. 509a s. v. cozo 70. Clos. II La 779, 56 - *Blatt* 71. crüch] chcruh B Sum. Hein. II 350, 102 Lagena vas fictile vel lapideum id est cruog vel lagella - *Krug* 72. Sum. Hein. II 350, 102 Lagena vel fictile vel lapideum id est cruog vel lagella (*v. l.* crüch) 73. 3 Reg. 17, 14, 490 nec lecythus olei minuetur Sum. Hein. II 350, 107 74 baro] bare A Sum. Hein. II 352, 135 Locus vas mortuorum corporum >id est baro< (*v. l.* bare) 75. lubrum] labrum AB 76. - *Lefze* 77. vel labil] hic labii A *cf.* b 184: belvis 78. Sum. Hein. II 352, 136 Lubrum vel labrum vel labium lefs/lefse vel labil/snabel/labetroch (*v. l.* labii) Clos. II Lu 2 C 835 Lubrum Löffel - *Löffel*

112 Leuter, concha ⁷⁹ .	128 Luscinia, nachtegal ⁹³ .
113 Laganum, panis in modum
circuli et oleo frictus.	129 Lepidus, eloquens, sapiens.
114 Liticen, lituo canens.	130 Luteus, splendidus.
115 Lapates, fructus fici inter duas
tabulas pressi ⁸⁰ .	131 Luscus, unioculus.
116 Lapatus, amphē ⁸¹ .	132 Locuples, dives quasi locus
plenus.
117 Labrusca, mala uva idest hun-
tesbere vel vitis inutilis ⁸² .	133 Lacer, curtatis auribus.
118 Lappa, blehteca ⁸³ .	134 Limpidus, levis, purus.
119 Lappatum ⁸⁴ , cletto ⁸⁵ .	135 Legislator, legis dator.
120 Lolium, ratin ⁸⁶ .	136 Libia, limpida ⁹⁴ .
121 Lubisticum, lubistikel ⁸⁷ .	137 Lis, rixa.
122 Libanus, arbor thuris vel pro-
prium nomen montis.	138 Laureatus, coronatus.
123 Lens lentis, linsin ⁸⁸ .	139 Lentus, otiosus vel flexibilis
vel piger.
124 Lens lendis, niz ⁸⁹ .	140 Liciator, provocator.
125 Lepus leporis, haso ⁹⁰ .	141 Liniammentum, similitudo.
126 Lepos ⁹¹ leporis, eloquentia ⁹² .	142 Later, ciegal ⁹⁵ .
127 Leopardus, ex leena et pardo
nascitur.	143 Levigatus, limpidatus, levis
factus.
	144 Lustrum, quinquennium.
	145 Lupa, meretrix.

79. Sum. Hein. II 352, 137 Luter/Läiter concha vel labrum id est >labil< (*v. l.* Leuter) Dief. L 314b Labium...labil (idest leuter, conca) Clos. II Lu 846, 71 Luter Ydem oder wesche vas Hug. *Der.* L 106, 18, 710 hic luter -eris, idest conca vel cantarus aquarius 80. Hug. *Der.* L 27, 647 Lapates, carice, ficus sicce 81. Sum. Hein. II 352, 141.1 - *Ampfer* 82. Sum. Hein. II 352, 142 83 blehteca] bleticha A Dief. L 318 bc Lappa...blete-, cleth 84. *cfr.* lapathum 85. Sum. Hein. II 353, 143 Lappa vel lappatum leticha/bleticha vel cletto/chledda (*variae lectiones* blehteca, pleticha) - *Klette* 86. Sum. Hein. II 353, 344 Lolium ratin/rate Clos. II Lo 831, 14 Lolium Ratte in Korne - *Kornrade* (Strick. I, 324) 87. Sum. Hein. II 353, 145 Lubisticum lubistechel/lubestecco (*v. l.* lubistikel) Dief. L 327a v. Libisticum: Libisticum...lubistickel - *Liebstöckel* 88. Sum. Hein. II 353, 147 Lens, lentis >quoddam legumen< linsin/linsi - *Linse* 89. Sum. Hein. II 353, 148 Lens, lendis >animal< niz Dief. L 323c Lens -dis...nis - *Niß* 90. Sum. Hein. II 353, 151 - *Hase* 91. lepos] lepor AB 92. Sum. Hein. II 353, 152 Lepos, lepōris eloquentia (*v. l.* Lepor) 93. nachtegal] nachtegela BC Sum. Hein. II 353, 150 Luscinia avis id est nahtegala/nahtegela (*variae lectiones* nachtegal nachtegela) Dief. L 340a Luscinia...nachtegal, nachtegael - *Nachtigall* 94. libia limpida] *mutato ordine* C Sum. Hein. II 354, 162 Libia limpida (*v. l.* Limpida libia) 95. - *Ziegel*

146	Lustrum, cubile vel cursitatio ferarum.	164	Lautus, mundus, pulcher.
147	Lupanar, meretricum domus.	165	Liminosus ¹⁰² , apertus ¹⁰³ .
148	Leno, wibgernere vel hürmachere ⁹⁶ .	166	Libramen, examinatio.
149	Lenocinium, turpiloquium.	167	Liminium, captivitas ¹⁰⁴ .
150	Levir ⁹⁷ , zeicher ⁹⁸ .	168	Legio, sex milia militum.
151	Lictor, minister vel carnifex.	169	Ludicrum ¹⁰⁵ , iocus.
152	Lanista, carnifex, lictor.	170	Ludus, litterarum scola puerorum.
153	Laniones, carniū venditores.	171	Lesur, debitor ¹⁰⁶ .
154	Litator, sacrificator.	172	Lucubratio, vigilia.
155	Lactes, partes intestinorum.	173	Lucubratiuncula, parva vigilia vel brevis sententia.
156	Lecebra, voluptas ⁹⁹ .	174	Lacerdus, clades inguinaria ¹⁰⁷ .
157	Luculentas, pulchritudo ¹⁰⁰ .	175	Lumentum, nitrum in modum salis ¹⁰⁸ .
158	Luculentus, apertus, luce plenus.	176	Latium, Italia, quod ibi laterit Saturnus.
159	Laxatio, cum membrum de iunctura labitur ¹⁰¹ .	177	Lixa, mercennarius exercitum sequens.
160	Lividus, ceruleus vel invidus.	178	Laticelseum vinum ¹⁰⁹ .
161	Luridus, pallidus, sordidus.	179	Latex, liquor, aqua vel vinum.
162	Laciniosus, questuosus vel laceratus.	180	Linter, navicula.
163	Lugubris, tristis, flebilis.	181	Lembus, similiter.

96. hürmachere] hurmachere B Sum. Hein. II 354, 173 Leno wibgerner vel huormachare (*variae lectiones* wibgernere, hürmachere, hurmachere) Sch. II 36a s. v. wîbgörn, *ibid.* 432b huormachâre 97. levir] lenir cyfrax levir A lenir levir B lenir C 98. zeicher] om. A Sum. Hein. II 355, 174.1 Levir zeicher (*v. l.* lenir) Müll. II Z 866, 3 zeicher stm. schwager...levir 99. Pap. L 176a Sum. Hein. 355, 180 100. Sum. Hein. II 355, 182 Luculentas/Luculenta pulchritudo Hug. *Der.* L 100, 38, 705 hec luculentia -e, claritas et lucis plenitudo et hec luculentas -tis, idem 101. labitur] delabitur AB Sum. Hein. II 355, 181 Laxatio/Luxatio cum membrum de iunctura/uinctura labitur (*v. l.* delabitur) 102. liminosus] limimosus BC 103. Sum. Hein. II 355, 189 Luminosus apertus (*v. l.* Limimosus) 104. Sum. Hein. II 355, 192 Limuminium captivitas vel mors parentum 105. ludicrum] ludichrum AB 106. Sum. Hein. II 356, 195 107. Pap. L 172a Sum. Hein. II 356, 198 CGL V 629, 44 108. Pap. L 187b Lumentum vitrum Sum. Hein. II 356, 201 Lumentum nitrum/vitrum in modum salis – cfr. lomentum 109. Sum. Hein. II 351, 114 Latices sevim/Laticesseum/Laticelseum vinum

182	Libo, gusto, sacrificio.	185	Lentescio, mollesco.
183	Latebrosus, obscurus, occultus.	186	Lucubro, vigilo.
184	Lustro, circueo vel purgo ¹¹⁰ .	187	Lectito, frequenter lego.
		188	Ligurio, summatim gusto.

110. Sum. Hein. II 351, 120 Lustro circueo/circumeo vel purgo

Derivationes^[1].

L I

¹LUCEO -es neutrum et caret supinis, inde ²lucerna -e et a preterito luxi per apocopen^[2] ³lux -cis, a quo ⁴lucidus -a -um -dior -simus, -⁵de -dus -me et a lucido componitur ⁶dilucido^[3] -as. Item a luce ⁷luculentus -a -um et componitur ⁸lucifer, ⁹lucifluus. Item a luce ¹⁰<lucina>^[4] animal, quod nocte lucet et ¹¹lucresco inchoativum et componitur ¹²reluceo, ¹³alluceo, ¹⁴illuceo, que omnia carent supinis.

L II

¹LUO -is lui neutrum et caret supinis, a quo ²lumen luminis eo quod luit idest delet tenebras et a lumine ³luminare -ris et componitur ⁴illumino -as. Item a luo hec ⁵lues -is et ⁶lutum -ti, a quo ⁷luteus -a -um et ⁸luteolus -a -um et ⁹lutulentus -a -um et componitur ¹⁰abluo, ¹¹diluo, a quo ¹²diluvium, ¹³perluo -is, ¹⁴proluo, a quo ¹⁵proluvium idest devastatio. Terentius in Adelphos 'quod proluvium? quod est ista largitas?'^[5]. Item luo componitur ¹⁶eluo, a quo ¹⁷eluvies -ei que omnia a luo composita activa sunt et carent supinis.

L III

¹LEO -es -vi, quod non est in usu, inde ²letum -ti idest mors eo quod delet vitam et a leto ³letalis -le et componitur letum ⁴letifer -a -um et componitur leo ⁵deleo -levi -letum activum, ⁶releo -vi.

L IV

¹LAVO -as -vi lotum vel lautum activum, inde ²lautor, -³trix et ⁴lavacrum.

[1] derivationes] *om.* AB [2] apocopen] apocapen A [3] dilucido] dilucudo C
[4] lucina] *om.* AB *spat. vac.* C Osb. *Der.* LXV 45, 365 et hec lucina e .i. quedam modica avis [5] Ter. *Ad.* 985, 323 quod prolubium? Quae istaec subitast largitas?

L V

¹LARGUS -gior -simus, inde ²largitas -tis, -³ge -gius -me. Item a largo componitur ⁴elargo -as et ⁵largior -ris -tus sum commune, inde ⁶largitor -ris -⁷trix, -⁸tio et componitur ⁹dilargior.

L VI

¹LUGEO -es luxi luctum neutrum, a quo ²luctus -tus -tui et ³luctuosus -a -um et ⁴lugubris -bre et componitur luctus ⁵luctificus.

L VII

¹LEGO -is legi -tum -tu activum, a quo ²lector, -³trix, -⁴tio, inde ⁵lectionarius. Item a lego ⁶lex legis^[6], a quo ⁷legalis -le, -⁸iter adverbium et lex componitur ⁹exlex idest sine lege et ¹⁰legitimus -a -um, -¹¹time et a lego ¹²legito et ¹³lecto -as et ¹⁴lecturio -ris et ¹⁵lectito -as et componitur ¹⁶perlego -gi, ¹⁷negligo -xi, inde ¹⁸negligentia -e, -¹⁹genter. Componitur etiam ²⁰diligo, a quo ²¹dilectus -tior -simus, ²²eligo, a quo ²³electivus -a -um, ²⁴electio, ²⁵colligo^[7], ²⁶collectivus -a -um, ²⁷collectio.

L VIII

¹LIQUO^[8] liquis liqui activum et caret supinis et componitur ²delinquo, a quo ³delictum, ⁴relinquo, quod componitur ⁵derelinquo, inde ⁶relique -arum et ⁷reliquus -a -um.

L IX

¹LETOR letaris -tus sum, inde ²letus -tior -simus, a quo ³letitia -e et ⁴letabundus -a -um, ⁵letabilis -le et letus componitur ⁶letifico -as.

L X

¹LIQUEO -es neutrum defectivum et caret supinis, inde ²liquor -ris, ³liquidus -dior -dissimus, -⁴de -dius -sime. Item a liqueo ⁵liquesco inchoativum et componitur ⁶eliqueo. Ovidius in quarto 'protinus inbutum celesti nectare corpus delicit'^[9]. Componitur etiam ⁷liquefacio.

L XI

¹LIQUO -as neutrum componitur ²eliquo.

[6] legis] leges AB
252-3, 85

[7] colligo] om. AB

[8] liquo] linquo A

[9] Ov. Met. IV

L XII

¹LIQUITUR verbum defectivum.

L XIII

¹LUXUS -xus -xui, inde ²luxuria, ³luxuries -ei, ⁴luxoriosus -a -um, ⁵ose, inde ⁶luxurio -as.

L XIV

¹LIGO -as activum, inde ²ligatura -e et ³ligula -le et ⁴ligamen -nis et componitur ⁵subligar et ligo componitur ⁶alligo, ⁷religo, ⁸subligo.

· L XV

¹LEVIS -ve -vior -simus, a quo ²levitas, ³viter adverbium^[10] et ⁴levo -as activum, a quo ⁵levamen et componitur ⁶allevio -as activum. Levis quando pro plano accipitur prima sillaba producitur in alio verbo brevis et a levi pro plano ⁷levigatus -a -um.

L XVI

¹LENIS -nior -simus, a quo ²lenitas ³niter et ⁴lenio -nis activum, a quo ⁵lenimen -nis et ⁶leno -nis et hec ⁷lena -e et componitur lenio ⁸delinio activum.

L XVII

¹LINO -nis livi neutrum, a quo ²litura -e et componitur ³oblino -nis obliqui oblitum et ⁴illino -nis.

L XVIII

¹LINIO -is lini linitum activum. Hoc ²linum -ni, a quo ³lineus -a -um et ⁴lintheum, a quo ⁵lintheamen.

L XIX

¹LIMUS -mi, inde ²limosus -a -um et componitur limus ³illimis illime idest sine limo, inde Ovidius 'fons erat illimis'^[11].

L XX

¹LATEO -es -tui neutrum et caret supinis, inde ²latex -cis et ³laterna -e et ⁴latibulum. Hic et hec ⁵latro -nis, a quo ⁶latrocinium et ⁷latruncu-

lus et ⁸latrocinor -ris et ⁹latrina -e et ¹⁰latito -as et lateo componitur ¹¹diliteo^[12], ¹²dilato -as activum^[13].

L XXI

¹LATUS -a -um -tior -simus, a quo ²late -tius -me et ³latitudo -nis^[14] et componitur ⁴dilato -as activum^[15].

L XXII

¹LOCUS -ci in singulari numero masculinum, in plurali hec loca vel hi loci, a quo ²localis, ³liter et a loco ⁴loculus -i et ⁵loco -as -vi activum, inde ⁶locito -as et componitur ⁷colloco.

L XXIII

¹LIBERO -as activum, inde per apocopen^[16] ²liber -a -um, a quo ³libertas -tis, liber -ior superlativus eius in usu non habetur. Item a liber ⁴liberalis -le, item a libero ⁵libertus, a quo ⁶libertinus et libero componitur ⁷delibero.

L XXIV

¹LANIO -as -vi activum, inde ²lanio -nis et ³laniamentum -ti et ⁴lanisto -as et componitur ⁵dilanio -as.

L XXV

¹LACERO -as -vi activum, inde ²lacerarium -rii et ³laccio -sis et lacero componitur ⁴semilacero, ⁵dilacero.

L XXVI

¹LAUS -is, inde ²laudo -as activum et ³laudabilis -le, ⁴liter et ⁵laudativus -a -um, ⁶tive et laudo componitur ⁷collaudo et laus componitur ⁸laudificus. Item a laude ⁹laudula.

L XXVII

¹LUDO -is -si neutrum, inde ²lusor -ris, ³lusio, ⁴ludibundus et ludus componitur ⁵ludificor -aris. Terentius in eunucho 'postquam ludificatus

[12] diliteo] *om.* AB [13] dilato -as activum] *om.* C [14] diliteo...latitudo -nis] *om.* AB [15] latus...activum] *om.* AB [16] apocopen] apocopen A

est virginem^{1[17]}. Item a ludo ⁶ludicrum et ⁷ludibrium et ⁸ludius -ii et^[18] ⁹ludia -e. Item ludo componitur ¹⁰alludo, ¹¹deludo, ¹²illudo.

L XXVIII

¹LACUS -cus -cui, inde ²lacuna -e, hoc ³lacunar -ris.

L XXIX

¹LATUS -teris, inde componitur ²collateralis.

L XXX

¹LEDO -is -si activum, inde ²lesor -ris^[19], ³lesio -nis, ⁴lesura -e et componitur ⁵allido, ⁶relido, ⁷illido, ⁸collido -si.

L XXXI

¹LIMA^[20] -e, inde ²limo^[21] -as, quod componitur ³elimo^[22] -as.

L XXXII

¹LAQUEUS -i, inde ²laquear -ris idest testudo domus eo quod in modum laquei fiat. Item a nomine laqueus ³laqueo -as, ⁴illaqueo.

L XXXIII

¹LABORO -as neutrum, inde per apocopen^[23] ²labor -ris, a quo ³laboriosus -a -um. Item a labore ⁴laborintus idest intus laborans, a quo ⁵laborintus -a -um.

L XXXIV

¹LINGUA -e, inde ²linguosus -a -um et lingua componitur ³elinguis, ⁴bilinguis, ⁵trilinguis. Item a lingua ⁶lingo -gis -xi activum, a quo ⁷lixa idest parasitus, ganeo.

L XXXV

¹LUCROR -aris -tus sum, inde ²lucrum, a quo ³lucellum idest parvum lucrum.

[17] Ter. *Eun.* 645 ludificatus est] ludificatust [18] et] *om.* AB [19] lesor -ris] *om.* AB [20] lima] linia BC [21] limo] linio BC [22] elimo] elinio C [23] apocopen] apocapen A

L XXXVI

¹LABOR -beris lapsus sum, inde ²lapsus -sus -sui et ³labilis -le et ⁴labes -bis et componitur ⁵labefacio a cuius supino labefactu, u in o, fit ⁶labefacto. Item a supino lapsu, u in o, fit ⁷lapso -as et labor componitur ⁸elabor, ⁹dilabor, ¹⁰collabor.

L XXXVII

¹LOQUOR -queris -tus sum, inde ²loquela -e, ³loquax -cis omnis generis, inde ⁴loquacitas -tis, ⁵citer et componitur ⁶alloquor, ⁷eloquor, inde ⁸eloquax, ⁹colloquor, ¹⁰colloquium, ¹¹collocutivus -a -um.

L XXXVIII

¹LABO -as neutrum, a quo ²labasco. Terentius 'labascit victus uno verbo'^[24].

L XXXIX

¹LASSO -as -vi activum, inde ²lassus -a -um et ³lassitudo -nis.

L XL

¹LITUS litoris, inde ²litoreus -a -um.

L XLI

¹LITTERA -e, ut quibusdam placet, quasi iter legitur eo quod iter legentibus prebeat^[25], inde ²litterula -e et ³litteratus -a -um, quod componitur ⁴illitteratus. Item a littera ⁵litteralis -le.

L XLII

¹LAXO -as -vi activum idest amplio -as, a quo ²laxus -xus -xui et componitur ³relaxo.

L XLIII

¹LUCTOR -aris -tus sum commune, a quo ²luctamen -nis.

L XLIV

¹LACRIMO -as vel ²lacrimor -aris, inde ³lacrima -e, a quo ⁴lacrimula -e et ⁵lacrimosus -a -um et componitur lacrimo ⁶conlacrimo.

[24] Ter. *Eun.* 178, 120

[25] Pap. L 184a Littera dicta quasi legilitera, quia iter legentibus praestet

L XLV

¹LITO -as -vi neutrum, inde ²licitor -ris et ³litamen.

L XLVI

¹LOTIUM -tii idest urina.

L XLVII

¹LIBO -as neutrum, inde ²libamen -nis et ³libum -bi et ⁴libatus -a um, quod componitur ⁵illibatus.

L XLVIII

¹LIS -tis, a quo ²litigo per compositionem, ut quibusdam placet, litigo quasi litem ago, a quo ³litigium -ii et ⁴litigiosus -a -um

L XLIX

¹LICIUM -cii, inde componitur ²elicio -cis -cui et^[26] -licitum, quod componitur ³illicitum; componitur ⁴illiceo -xi, a quo ⁵illecebra -e, inde ⁶illecebrosus -a -um et componitur ⁷allicio -xi, ⁸pellicio -xi. Terentius in Formio 'is senem per epistulam foras pellexit'^[27].

L L

¹LANA -e, inde ²lanugo -nis et ³lanutus -a -um et lana componitur ⁴laniger et ⁵lanificus -a -um, a quo ⁶lanificium -ii.

L LI

¹LEPOS -poris idest eutesia^[28], inde ²lepidus -a -um -dior -simus, -³de -dius -sime.

L LII

¹LIMPIDUS -a -um idest clarus, a quo ²limpido -as -vi activum.

L LIII

¹LAPIS -dis, inde ²lapillus -li et ³lapideus -a -um et ⁴lapido -as activum.

[26] et] om. AB [27] Ter. *Phorm.* 67-8, 176 is senem per epistulas/ pellexit [28] eutesia] leutesia AB – εὐθεσία

L LIV

¹LUNA -e, inde ²lunaris -re et ³lunaticus -a -um et ⁴luno -as idest curvo -as activum. Ovidius ¹lunavitque genu sinuosum fortiter arcum^[29].

L LV

¹LUMBUS -bi, inde ²elumbis.

L LVI

¹LICINUS^[30] -ni idest filum, quod ponitur in candela^[31].

L LVII

¹LIVET verbum defectivum, inde ²livor -ris et ³lividus -a -um.

L LVIII

Hic et hec ¹LOCUPLES -tis secundum quosdam^[32] compositum est: locuples enim quasi loculos implens dicitur, inde ²locupletio -as, quod componitur ³collocupletio.

L LIX

¹LIGNUM -ni, inde ²ligneus -a -um.

L LX

¹LONGUS -gior -simus, inde ²longe -gius -sime, a longe ³longule et ⁴longinquus -a -um et ⁵longitudo -nis et componitur ⁶prolongo, ⁷elongo -as et longus componitur ⁸bislongus, ⁹oblongus.

L LXI

¹LAC -tis, inde ²lacteus -a -um et ³lacteo -es -ui neutrum et caret supinis et ⁴lacto -as neutrum, intra que differentia hec est ¹lacteo lac sugo, lacto prebeo nato^[33].

L LXII

¹LIMEN -nis, inde componitur ²elimino -as idest extra limen do.

[29] Ov. *Am.* I 1, 23, 3 [30] licinus] licnus C [31] candela] tandela C [32] quosdam] antiquos C [33] Eber. *Graec.* XIX 20, 181

L LXIII

¹LANGUEO -es -gui neutrum et caret supinis^[34], inde ²languor -ris et ³languidus -a -um -dior -simus et ⁴languesco -cis.

L LXIV

¹LENTUS -a -um, a quo ²lente adverbium et ³lento -as et ⁴lenteo -es, quod non est in usu, a quo ⁵lentesco.

L LXV

¹LASCIVUS -a -um -vior -simus, inde ²lascivia -e et ³lascivio -vis -vi neutrum. Ovidius in septimo 'nec mora, balantum mirantibus exilit agnus lascivitque fuga'^[35].

L LXVI

¹LIBRO -as -vi activum, a quo ²libra -e et ³librarius -a -um et componitur libra ⁴bilibris -bre, ⁵trilibris -bre.

L LXVII

¹LAMENTOR -aris -tus sum^[36] deponens, a quo ²lamentabilis -le, ³lamentatio.

L LXVIII

¹LEGO -as -vi activum idest mitto, a quo ²legatus -ti et componitur ³relego, ⁴ablego, ⁵delego.

L LXIX

¹LACERTUS -ti, a quo ²lacertosus -a -um.

L LXX

¹LUSTRO -as -vi activum, a quo ²lustrum -tri, a quo ³lustralis et componitur lustrum ⁴perlustro -as, ⁵illustro, a quo ⁶illustris -tre.

[34] inde componitur...supinis] *om.* AB
balatum [36] -tus sum] -tuosum B

[35] *Ov. Met.* VII 320-1, 157 balantum]

De^I <M>.

- 1 Maria, stella maris vel illuminatrix².
- 2 Michahel, quis ut Deus³.
- 3 Moab⁴, ex patre⁵.
- 4 Matusalam, mortuus est⁶.
- 5 Melchisedech, rex iustus⁷.
- 6 Manasses, oblitio vel oblitiosus⁸.
- 7 Moyses, Hebraice serviens Deo, Moyses Grece assumptus de aqua⁹.
- 8 Manbres, pellicium mare vel mare in capite¹⁰.
- 9 Madian, ex iudicio¹¹.

- 10 Manahen, consolans¹².
- 11 Malachias, angelus¹³.
- 12 Mattheus¹⁴, donatus¹⁵.
- 13 Marcus, excelsus¹⁶.
- 14 Mane, numerus¹⁷.
- 15 Messias, Christus, idest unctus¹⁸.
- 16 Malchus, rex¹⁹ vel regnaturus²⁰.
- 17 Malachim, Regum²¹.
- 18 Malachot, Regnorum²².
- 19 Masoch, amentia²³.
- 20 Magog, detectio²⁴.
- 21 Mem, ex ipsis²⁵.

1. de] *om.* AB 2. Hier. *Lib.* 76, 7-8 3. Hier. *Lib.* 82, 7-8 4. Moab] Moap C
5. Hier. *Lib.* 69, 17 Moab de patre Sum. Hein. II 358, 3 Moab ex patre (*v. l.* Moap)
6. Hier. *Lib.* 141, 10-1 Mathusale mortuus est et misit Sum. Hein. II 358, 4 7.
Hier. *Lib.* 157, 9 8. Hier. *Lib.* 82, 6 9. Hier. *Lib.* 76, 1-2 Moyses vel Moses ad-
trectans vel palpans aut sumptus ex aqua sive adsumptio Sum. Hein. II 359, 7-8
Moyes hebraice serviens domino/deo Moyses grece assumptus >est< de aqua 10.
Isid. *Etym.* VII, VI 45, 282 Mambres mare pellicium sive mare in capite Sum. Hein.
II 359, 9 Mambres pellicium mare vel mare in capite (*v. l.* Manbres) 11. Hier. *Lib.*
69, 18-9 12. Hier. *Lib.* 116, 13 Manaem consolans Sum. Hein. II 359, 11 Ma-
naem/Manahen/Manue consolans 13. Hier. *Lib.* 125, 3 Malachia angelus domini
vel meus Sum. Hein. II 359, 12 Malachias angelus domini 14. Mattheus] Matheus
A 15. Hier. *Lib.* 137, 20 Matthaeus donatus quondam (*v. l.* Mattheus) 16. Hier.
Lib. 147, 6 17. Hier. *Lib.* 129, 17 18. Hier. *Lib.* 142, 17 19. Hier. *in Math.*
IV 26, 51, 257, 1327 20. Sum. Hein. II 359, 16 21. 3-4 Reg. 455 Incipit liber
Malachim id est Regum tertius et quartus 22. Hier. *Prol. Reg.* 364, 31-2 meliusque
multo est Malachim, id est Regum, quam Malachot, id est Regnorum dicere 23.
Sum. Hein. II 359, 19 24. Hier. *Lib.* 132, 14 Magog quid tectum vel de tecto (*v. l.*
vel detectio) 25. Hier. *Lib.* 119, 25

22	Moloch, idolum Ammonitarum ²⁶ .	39	Machabeus, bellator ³⁴ .
23	Masloth, proverbium idest parabole ²⁷ .	40	Myrice, infructuosum lignum in harenosis locis et siccis nascentis.
24	Manzer, filius scorti ²⁸ .	41	Migma, commixtum vel mixtura.
25	Musach, gazophylacium ubi reges et principes munera mittebant ²⁹ .	42	Metron, mensura, inde
26	Mathesis, doctrina.	43	Metreta.
27	Misimbria, meridies ³⁰ .	44	Miriades, milia.
28	Mathematica, doctrina vel scientia.	45	Marcor, pigritia.
29	Mathematicus, in astronomia peritus.	46	Marsippa vel marsupium ³⁵ sacculus nummorum.
30	Mathites, discipulus.	47	Monas, unitas.
31	Musa, dea carminis.	48	Monogamialis vel monogamus, semel nuptus.
32	Musica, canendi disciplina.	49	Monoptalmus, luscus, unius oculi.
33	Mechanica ³¹ cuiuslibet fabricae disciplina, dicta quasi adulterina vel mutativa ³² , a mecho ³³ .	50	Meni, furor ³⁶ .
34	Mechus, fornicator.	51	Monos, unus.
35	Mechia, fornicatio.	52	Monoceros, unicornis.
36	Machia, pugna.	53	Monarchia, singularis principatus.
37	Machera, gladius.	54	Monarchus, singularis vel solitarius
38	Machomenos, repugnator.	55	Monochordum, cum una chorda.

26. Pap. M 209b 27. Isid. *Etym.* VI, II 18, 220 Masloth: quem Graeci Parabolas, Latini Proverbiorum nominant Sum. Hein. II 359, 24 Masloth parabole, proverbium 28. Deut. 23, 3, 266 non ingredietur mamzer hoc est de scorto natus in ecclesiam Domini Pap. M 194a Manzer, filius scorti 29. Pap. M 214a Musac...locus...ubi reges...pecuniam immitebant Sum. Hein. II 360, 26 Musach gazophilacium ubi reges >et principes< pecuniam/munera mittebant et numquam nisi in sabbato aperiebatur/aperiebant 30. Sum. Hein. II 360, 29 Mesimbria/Mesimbria/Misimbria meridies 31. mechanical] machanica BC 32. vel mutativa] *bis scrip.* AB 33. Sum. Hein. II 360, 36 Mechanica fabricae cuiuslibet disciplina, dicta quasi adulterina vel imitativa a mecho (*v. l.* mutativa) 34. Sum. Hein. II 360, 42 Machabeus bellator pugnator 35. marsupium] marsupium C 36. Sum. Hein. II 363, 87 Menim furor (*v. l.* meni) – *cf.* μένος-ους (*cf.* m 100: mania)

56	Magada, emispermium ³⁷ .	74	Metabulum, prospera navigatio ⁴⁴ .
57	Melos vel melodia dulcis cantus.	75	Miaparo, parva scafa idest navigatio ⁴⁵ .
58	Mantice, divinatio.	76	Melicerta, Neptunus, deus maris.
59	Melan, nigrum, inde	77	Minerva, quasi non mortalis, dea sapientie.
60	Malum.	78	Melpomone, Musa meditatio- nem faciens interpretatur.
61	Melanconia, nigrum fel.	79	Medusa, una Gorgonum idest oblivio.
62	Malagma, fascon ³⁸ , confectio medicorum ³⁹ .	80	Megera, una Furiarum idest magna contentio.
63	Mauseolum vel mausoleum ⁴⁰ nobile sepulchrum.	81	Macron, longum.
64	Mirra, arbor aromatica cuius gutta nos utimur.	82	Macrobius, longevus.
65	Mirtinum, oleum vel confectio de mirra factum.	83	Manie, quedam monstra idest insanie.
66	Mirrum, quoddam unguentum, quod Ethiopes candidos facit.	84	Menas, Bacha idest saltatrix Bachi.
67	Menander, proprium nomen fluvii vel circuitus ⁴¹ .	85	Memaliones, furorem Bachi imitantes ⁴⁶ .
68	Metafrasis, interpretatio.	86	Macharius, beatus.
69	Metapsiches, transanimatio nominis positum ⁴² .	87	Misterium, secretum.
70	Metonomia, transnominatio idest nomen invico ⁴³ .	88	Mithos, fabula.
71	Metafora, translatio.	89	Mithologia, fabularum sermo.
72	Morfos, forma.	90	Macrologia ⁴⁷ , longa dictio.
73	Metamorphosis, transformatio.		

37. Sum. Hein. II 361, 59 Magada hemisperium 38. *cfr.* c 57: cataplasma 39. Sum. Hein. II 362, 63 Malagma confectio medicorum id est fasce/fascon 40. vel mausoleum] *sup. scrip.* AB 41. Sum. Hein. II 362, 68 Meander proprium fluminis vel circuitus (*v. l.* Menander) 42. Sum. Hein. II 362, 70 43. Sum. Hein. II 362, 71 Metonomia trasnominatio id est nomen invico (*variae lectiones* in vicio, in vitio, in vice nominis positum, muto) 44. Osb. Der. m 294, 439 CGL V 604, 57 – *cfr.* με- ταπλέω 45. Sum. Hein. II 362, 77 Miaparo parva >scafa id est< navigatio >id est scafa/scifunge< *cfr.* myoparo -onis 46. Sum. Hein. II 363, 90 Memallones furorem bachi imitantes (*v. l.* Memaliones) Osb. Der. m 302, 439 Mimallones, ministri Bachi 47. macrologia] micrologia C

91	Mactonomen, doctrina vel disciplina ⁴⁸ .	105	Menica, membranula cerebri ⁵⁴ .
92	Misteriarches, secretorum princeps.	106	Magnetes, princeps vel lapis ferrum trahens ⁵⁵ .
93	Misticus, aliud dicens et aliud significans.	107	Muncus ⁵⁶ , quod de naribus fluit.
94	Mierchule, fortis.	108	Margo, extremitas vel terminus.
95	Mandragora, herba homini radice similis ⁴⁹ idest alruna ⁵⁰ .	109	Mna vel mina sicli LX.
96	Metropolis, mater civitatum.	110	Mine, cinna ⁵⁷ , murorum summitates ⁵⁸ .
97	Martyr, testis.	111	Magi, divinantes philosophi.
98	Martyrium, modicum oratorium ⁵¹ .	112	Malefici, demonum cultores et incantatores.
99	Mantontheon, per Deum ⁵² .	113	Macies, tenuitas et defectus carniū.
100	Mania, insania.	114	Macilentus ⁵⁹ , macer ⁶⁰ .
101	Manes, insanus ⁵³ .	115	Maurus, niger Ethiops.
102	Manichei, insani, quidam heretici.	116	Mutilus, truncatus, imperfectus.
103	Macedoniani, heretici Spiritum Sanctum minorem Patre et Filio mentiti.	117	Monile, ornamentum matronarum.
104	Minotaurus, monstrum homine et bove mixtum.	118	Murenule, catenule colli virginalis ⁶¹ .

48. Sum. Hein. II 363, 95 Mantonomen doctrina vel disciplina (*v. l.* Mactonomen) – *cf.* μανθανόμενον 49. Isid. *Etym.* XVII, IX 30, 260 Mandragora...hanc poetae ἀνθρωπόμορφον appellant, quod habeat radicem formam hominis simulantem 50. alruna] alrun A Sum. Hein. II 364, 98 Mandragora herba quēdam homini radice similis >id est alruna< Dief. M 346b - *Alraune* 51. Sum. Hein. II 364, 100 CGL V 371, 55 Marterum (*corr.* Martyrium) modicum oratorium 52. Sum. Hein. II 364, 101 Matonteon per deum (*v. l.* Mantontheon) – *cf.* μαντευτέον 53. Sum. Hein. II 364, 103 – *cf.* μανιάς - ἄδος 54. Pap. M 201b Menigan graeci vocant membranam capitis Sum. Hein. II 364, 108 – *cf.* μήνιγξ 55. Sum. Hein. II 364, 109 Magnates principes vel procures (*v. l.* Magnetes) ibid. 110 Magnes quidam lapis ferrum ad se trahens 56. *cf.* m 126 57. cinna] zinna B 58. Verg. *Aen.* IV 88-9, 107 minaeque/murorum ingentes Sum. Hein. II 365, 113 Mine murorum summitas id est cinna/cinnen Clos. II Mi 911, 30 Mina Ringmvre, zinne - *Zinne* 59. macilentus] maculentus BC 60. Sum. Hein. II 365, 117 Macilentus macer >id est magerer< (*v. l.* Maculentus) 61. Osb. *Der.* M XIII 19, 405

119	Murena, piscis, lamphrit ⁶² .	135	Materies unde aliquid fit.
120	Meracus, purus.	136	Melicus, musicus.
121	Mitra, ornamentum capitis
idest huba ⁶³ .	137	Monstrum, portentum vel
malum signum.
122	Mala vel maxilla vel mandi-
bula os in quo dentes infixi
sunt idest kinnebracco ⁶⁴ .	138	Modulamen vel modulatio
dulce carmen.
123	Mentum, kinne ⁶⁵ .	139	Monendum sacrificium vel
donum.
124	Medulla, marc ⁶⁶ .	140	Mulciber, Iuppiter quasi mul-
cens imbrem.
125	Merus, purus.	141	Mulcifer, Vulcanus quasi
mulcens ⁷³ ferrum.
126	Mucculentus, mucco infectus.	142	Mansus, hōba ⁷⁴ .
127	Mamma ⁶⁷ vel mammilla, tut-
ten ⁶⁸ .	143	Manes, dii infernales vel ani-
me.
128	Matrix, locus uteri quo fetus
gignitur.	144	Manum, bonum ⁷⁵ ; inde Manes
per antifrasm idest minime
bonum ⁷⁶ .
129	Menstruus sanguis a mulieri-
bus profluens.	145	Manipulus, garba ⁷⁷ .
130	Matrona, frōwa ⁶⁹ .	146	Manipulus, collectio militum.
131	Mas, masculus.	147	Malus, arbor navis, que velum
sustinet.
132	Matrix ⁷⁰ , puerpera ⁷¹ .	148	Modiolus ⁷⁸ , naba ⁷⁹ .
133	Mador, humor.		
134	Membrum vel membranu-
la, liste ⁷² .		

62. Dief. M 372a - *Lamprete* 63. Sum. Hein. II 365, 123 Mitra capitis ornamentum id est huba/hvot - *Hut* 64. kinnebracco] kinnebacco B Sum. Hein. II 365, 124 Mala vel maxilla vel mandibola os in quo dentes infixi sunt id est baccho/kinnebacco (*v. l.* kinnebracco) - *Kinnbacke* 65. Clos. II Me 898, 91 - *Kinn* 66. marc] march A Sum. Hein. II 366, 128 Medulla marg (*v. l.* marc) - *Mark* 67. mamma] mamina A 68. Sum. Hein. II 366, 129 Mamma vel mamilla tutti/tutten (*v. l.* mamina) Clos. II Ma 860, 81 Mamma Dutte 69. frōwa] urowa AB Sum. Hein. II 366, 132 Dief. M 351c Matrona...niederdeutsch vrouwe - *Frau* 70. matrix] murix BC 71. Sum. Hein. II 366, 134 Murix puerpera (*v. l.* Matrix) 72. Sum. Hein. II 366, 136 Membrum vel membranula id est fel/uellili/flech/liste *cfr.* f 131: flagitium 73. mulcens] muscens C 74. hōba] hōb B Sum. Hein. II 368, 166 Mansus huoba >vel hisaz< Dief. M 347c Mansus...hoba - *Hufe* 75. Isid. *Etym.* V, XXX 14, 201 manum enim antiqui bonum dicebant 76. Sum. Hein. II 366, 145.1 Manum bonum; hinc/inde manes per antifrasm+scilicet quia mali sunt/id est minime bonum - *cfr.* μανός 77. - *Garbe* 78. modiolus] madiolus BC 79. Sum. Hein. II 368, 162 Modiolus /Mediolus naba (*v. l.* madiolus) - *Nabe*

149	Muscum vel muscatum, bise-
mo, odoramentum vel mies ⁸⁰ .	162	Manutergium similiter.
150	Mirthetum, ubi mirthi ha-
bundant.	163	Mensale, tislachin ⁸⁷ .
151	Mirraturum, vinum amarum vel
mixtum mirra.	164	Mappa ⁸⁸ vel mappula hantfa-
no ⁸⁹ .
152	Malleus, hamer ⁸¹ .	165	Mergus vel mergulus avis i-
nimica piscibus, tuchere ⁹⁰ .
153	Malleator, faber, smit ⁸² .	166	Merga ⁹¹ , scarbo ⁹² .
154	Moneta, muneza ⁸³ .	167	Merula, amphsela ⁹³ .
155	Massa, coadunatio cuiusque rei.	168	Merops, grunspeth ⁹⁴ .
156	Magalus, porcus castratus ⁸⁴ .	169	Muscula, parva musca vel qui-
libet vermis volans.
157	Maceria, murus sine cemento.	170	Murio, cazza ⁹⁵ .
158	Matertera, soror matris.	171	Musito ⁹⁶ , murmuro.
159	Mulsum, dulcis potus, luter-
tranc ⁸⁵ .	172	Mustela, quasi mus longa
idest ⁹⁷ wisela ⁹⁸ .
160	Mulctrum, vas in quo mul-
g<e>tur ⁸⁶ .	173	Migale, quasi mus ⁹⁹ gulosus,
harmo ¹⁰⁰ .
161	Mantile, lintheum quo manus
teguntur.	174	Muscupula, musualla ¹⁰¹ .

80. Sum. Hein. II 367, 150 Muscum quod in silva nascitur/vel muscatum bisemo odo-
ramentum vel mies/mos Clos. II Mu 951, 77 Muscus Meise oder beseme - *Moos* 81.
Dief. M 344c Malleus hochdeutsch niederdeutsch hamer - *Hammer* 82. Clos. II Ma 857,
61 - *Schmied* 83. Sum. Hein. II 367, 160 Moneta muniza (v. l. muneza) - *Münze* 84.
Clos. II Ma 851, 24 85. Sum. Hein. II 368, 169 Mulsum dulce/dulcis potius lutertranc
Clos. II Mu 21, 943 Mulsum Luter drang oder biest oder molken Sch. 580b s.v. lûtertranc
- *Lautertrank* (Strick. I, 331) 86. mulgetur] *codd.* mulgitur, *sed cfr.* m 220, M XLIV 1:
mulgeo -es 87. tislachin] tisslachin A Sum. Hein. II 368, 173 Mensale tislachen (v. l.
tislachin) Clos. II Me 896, 74 Mensale Tischlachen Sch. 371a s.v. hantfano, *ibidem* hant-
faz 88. mappa] *add.* vel mappa B 89. Sum. Hein. II 368, 174 Mappa vel mappula
hantfano vel hantilla *cfr.* o 74: orarium 90. tuchere] tuchaere BC Dief. 358a Mer-
gus...tucher Lex. 1556b tûchaere, -er stm. (III, 127a) taucher, tauch-ente: merges, mer-
gus, mergillus, mergulus 91. merga] mergo BC 92. Sum. Hein. II 369, 175.1 Merga
scarba/scarbo (v. l. mergo) - *Scharbe* 93. Sum. Hein. II 369, 176 Merulus vel merula
amsela/amphsela/amissel - *Amsel* 94. - *Grünspecht* 95. Sum. Hein. II 369, 179 Murio
cazza; Muriceps >mures capiens< similiter >cazza< Dief. M 372b v. Muriceps - *Katze*
96. *cfr.* mussito 97. idest] *om.* AB 98. Sum. Hein. II 369, 181 - *Wiesel* 99. mus]
sup. scrip. A *om.* B 100. Sum. Hein. II 369, 182 Migale quasi gulosus harmo (*variae lec-
tiones* mus gulosus) Clos. II Mi 908, 5 Migale Hermelin, animal album. Versus est migale
animal versutum sive dolosum/vivere de raptō gaudet, ac inglotinosum Sch. 373b har-
mo ahd., mhd. harme schwM. u. harm stM. Hermelin, migale 101. Sum. Hein. III 369,

175	Melus, quedam bestia ¹⁰² cuius
pellis melotes appellatur ¹⁰³ .	190	Multatus, percussus, victus.
176	Munia, officia vel ministeria.	191	Munificus, largus.
177	Municeps, munus capiens.	192	Munificentia, largitas.
178	Municipium, possessio vel
predium.	193	Munerarius, munerum ava-
rus ¹⁰⁹ .
179	Mancipium, vilis servus vel
ancilla.	194	Meticolosus, pavidus.
180	Manicipale ¹⁰⁴ , gestum rusti-
corum ¹⁰⁵ .	195	Madidus, humidus.
181	Mansionarius, custos ecclesie.	196	Medioximus, in medio posi-
tus quasi medius.
182	Matricula, publica vel episco-
palis ecclesia.	197	Mediastinus, testis quasi me-
dius astans.
183	Matricularius, canonicus,
tūmphapho ¹⁰⁶ .	198	Morbus regius, leprositās.
184	Mulio, custos mulorum.	199	Matta vel mattula, tacha ¹¹⁰ .
185	Matrimonium, coniugium.	200	Mantica, maleha ¹¹¹ .
186	Manumissio, libertatis conces-
sio.	201	Manticulatio, fallacia vel fraus.
187	Morigera ¹⁰⁷ , consentanea mores
gerens ¹⁰⁸ .	202	Molitio, mali meditatio ¹¹² .
188	Murcus, truncatus.	203	Marceo, suelcho vel lan-
gueo ¹¹³ .
189	Murcidus, marcidus, putridus.	204	Mutilo, detruncō.
		205	Medeor, sano, curo.
		206	Mico, splendo.
		207	Manico, mane venio vel sur-
go ¹¹⁴ .

183 Muscipula laqueus musfalla/falla (*v. l. musualla*) - *Mausefalle* 102. CGL V 621, 31
 Melos est bestia quę vocatur tasio 103. Sum. Hein. II 369, 184 Melos/Melus quedam
 bestiola/bestia >dahs< *ibidem* 185 Melotes/Melotem pellicium vel cuculla - *Dachs* 104.
 manicipale] municipale C 105. Sum. Hein. II 370, 189 Municipale congestum/gestum
 >rusticorum< geburlich gedinge (*v. l. manicipale*) *cf. Gebühr, Gedinge* - *cf. g* 102: gesta
 mancipalia 106. tūmphapho] tōmphaph B Sum. Hein. II 370, 192 Matricularius ca-
 nonicus dūmphaffo (*variae lectiones* tūmphapho, tōmphaph) - *Dompfaffe* 107. morigera]
 mougera C 108. Sum. Hein. II 370, 197 Morigera consentanea/consentaneos mores ge-
 rens (*v. l. Mougera*) 109. Sum. Hein. II 370, 203 *sed* Pap. M 213a Munerarius qui mu-
 nera dat 110. Sum. Hein. II 371, 209 Matta vel mattula vel natta >id est< matta/tacha
 - *Matte* 111. Sum. Hein. II 371, 210 Mantica pera tascha vel malaha (*v. l. maleha*) Pap.
 M 193b Mantica, pera viatoria, sportella, bargilla, bisaccia vulgo Dief. M 347c Manti-
 ca...malaha Sch. 586b 112. Sum. Hein. II 371, 212 113. Sum. Hein. II 371, 214
 Marceo languet ih serwen/welchun/suelcho Sch. 911b *s.v.* swëlchên...marcere, marci-
 dum esse 114. Osb. *Der. M* XXIX 13, 415

208	Mutio, modicum murmuro.	216	Mancipo ¹¹⁷ , trado, subdo, quasi manu capio.
209	Metati sunt castra idest mutaverunt.	217	Molior, paro, dispono, studeo.
210	Mingo, urinam facio,	218	Manumitto, libertatem dono.
211	Meio, similiter.	219	Marco, trunco ¹¹⁸ .
212	Musso ¹¹⁵ , dubito ¹¹⁶ .	220	Mulgeo, milcho ¹¹⁹ .
213	Micturio, mingere volo.	221	Mulceo, delinio, mollio.
214	Mastico, cibum dentibus comminuo.	222	Mansito, commoror.
215	Madeo, humesco.	223	Modulor, suaviter cano.
		224	Malleolum, quoddam ignis fomentum.

115. musso] muso AC 116. Sum. Hein. II 372, 230 Musso dubito (*v. l.* muso)
 117. mancipo] mancipio B 118. Sum. Hein. II 372, 232 Murco trunco (*v. l.* mar-
 co) *cfr.* m 188: murcus 119. milcho] milche A Sum. Hein. II 372, 233 Mulgeo, -
 ges ih milcho (*v. l.* milche) - *melken*

Derivationes^[1] de M^[2].

M I

¹MEMINI verbum defectivum, quod ponitur pro presenti et preterito, inde ²mens -tis, quod componitur ³amens, a quo ⁴amentia, ⁵demens, ⁶dementia, ⁷vemens idest ve habens in mente, a quo ⁸vementia, ⁹vehemens idest vehens mente, a quo ¹⁰vehementer, ¹¹menceps idest mente captus^[3]. Item a memini ¹²mentio -nis et hic et hec ¹³memor -ris, a quo ¹⁴riter, ¹⁵memoria -e, a quo ¹⁶memoralis -le et ¹⁷memoro -as neutrum, quod componitur ¹⁸commemoro et memor componitur ¹⁹immemor. Item memini componitur ²⁰comminiscor -ris commentus sum, a quo ²¹commentum -ti et ²²commentarium -rii. Componitur etiam memini ²³reminiscor et caret supinis.

M II

¹MAGNUS, ²maior, ³maximus, inde ⁴magnitudo -nis et ⁵magnalia -lium, ⁶magnes -tis et componitur ⁷magnanimus, a quo ⁸magnanimitas et ⁹magnifico -as, a quo ¹⁰magnificus -cior -simus, quod antiqui dicebant ¹¹magnificens, a quo ¹²magnificentia et a maiore ¹³maiusculus -a -um, ¹⁴maiestas -tis et a maximo -¹⁵me adverbium.

M III

¹MANUS -nus -nui, a quo ²manica et ³manualis -le et ⁴manulea -e, a quo ⁵manuleatus. Item a manu ⁶manipulus et ⁷manubrium, ⁸mantile et ⁹manutus -a -um et ¹⁰minister -a -um, a quo ¹¹ministro -tras neutrum, a quo ¹²ministerium -ii, -¹³alis et componitur ¹⁴amministro -as. Item manus componitur ¹⁵maniceps idest manu captus, a quo ¹⁶mancipium et ¹⁷mancipor -ris. Item manus componitur ¹⁸mando idest manu do, testante Prisciano^[4], a quo ¹⁹mandatum -ti et componitur mando ²⁰emando,

[1] derivationes] item B [2] derivationes de M] om. A [3] Pap. M 200b [4] cfr. Petr. Hel. Sum. sup. Prisc. I 473, 11-2

²¹**commando** et manus componitur ²²**centimanus**, ²³**comminus**^[5] idest cum manu, ²⁴**eminus** idest extra manum, ²⁵**manutergium** -ii.

M IV

¹**MENTIOR** mentiris -tus sum deponens, a quo ²**mendax** -cior -simus, ³**citer**, ⁴**mendacium** -i, ⁵**mendosus** -a -um.

M V

¹**MODUS** -di, inde ²**modulus**, a quo ³**modulo** -as neutrum. Item a modo ⁴**moderor** -aris, a quo ⁵**modalis** -le, ⁶**modestus** -a -um -tior -simus, ⁷**te**, ⁸**modestia**. Item a modo^[6] ⁹**modernus** -a -um idest ille qui modo est et componitur ¹⁰**nullomodo** adverbium, ¹¹**omnimodo**, ¹²**multimodus** -a -um et ¹³**unimodus** -a -um.

M VI

¹**MARE** -ris, a quo ²**marinus** -a -um et ³**maritimus** -a -um et componitur ⁴**bimaris**.

M VII

¹**MALUS**, ²**peior**, ³**pessimus**, inde ⁴**malitia**, ⁵**malitiosus** -a -um. ⁶**Male** etiam componitur ⁷**malivulus** -a -um et ⁸**maleficus** -a -um, a quo ⁹**maleficio** et ¹⁰**malefacio** -is, a quo ¹¹**malefactum** et a malo ¹²**malignus** -a -um, a quo ¹³**malignitas** et ¹⁴**maligno** -as et componitur **malus** ¹⁵**maledicus**, a quo ¹⁶**maledico** -cis, inde ¹⁷**maledictum**, ¹⁸**maledictio**.

M VIII

¹**MIROR** -aris -tus sum, a quo ²**mirus** -a -um, quod componitur ³**mirificus** -a -um, a quo ⁴**mirifico** -as. Item a miror ⁵**mirabilis** -lior -simus, ⁶**liter** et ⁷**miraculum** et miror componitur ⁸**admiror**, ⁹**demiror**.

M IX

¹**MEREOR** mereris merui vel mestus sum, antiqui enim dicebant ²**me-reo** -res -rui. Lucanus in septimo 'sceva viro nomen: castrorum in plebe merebat'^[7], inde ³**meretrix** -cis, a quo ⁴**meretricius** -a -um et ⁵**meretricula** -e et ⁶**meretricalis** -le et ⁷**meretricor** -ris verbum deponens, a quo verbalia. Item a mereor ⁸**meritum** -i et ⁹**meritorium** -rii idest locus ubi

[5] **comminus**] **cominus** C

[6] **moderor**...a modo] *om.* C

[7] Lucan. VI 144, 138

sutores pretium merentur. Iuvenalis in primo 'Nam que meritoria somnum admittunt?'^[8].

M X

¹MUNDUS -di, a quo ²mundanus -a -um et ³mundialis -le.

M XI

¹MUNDO -as -vi -tum -tu activum, inde verbalia et ²mundus -a -um, a quo ³munditia^[9] -e et componitur ⁴inmundus -a -um, a quo ⁵inmunditia^[10] -e et mundo componitur ⁶emundo.

M XII

¹MEREO -es mestus sum neutrum passivum, inde ²meror^[11] -ris et ³mestus -a -um -tior -simus, a quo ⁴mestitia -e et mestus componitur ⁵mestico -as neutrum^[12] activum^[13].

M XIII

¹MOLLIS -le -lior -simus, -²liter et ³mollitia -e et ⁴mollities -ei et ⁵mollio -is -vi -tum, a quo ⁶mollito -as.

M XIV

¹MORDEO -es momordi -sum -su activum, inde ²mordax -cior simus, a quo ³citer et mordeo componitur ⁴remordeo. Item a mordeo ⁵morsus -sus -ui, a quo ⁶mors -tis et a morte -⁷lis -le, a quo ⁸mortalitas -tis et ⁹morticinium -nii idest morte cadens vel morte cesum et mortalis componitur ¹⁰inmortalis, a quo ¹¹inmortalitas. Item a morte ¹²morior -ris -tuus sum vel moritus sum -tum -tu deponens, inde ¹³moribundus -a -um et mors componitur ¹⁴mortifico, a quo verbalia et ¹⁵mortifer -a -um.

M XV

¹MITTO -tis -si -sum activum, inde ²missibilis et ³missio -nis, hoc ⁴missile et ⁵missa -e, a quo ⁶missalis. Item a mitto ⁷missaticus -a -um et a supino missu, u in o, fit ⁸misso -as, quod non est in usu, a cuius supino misatu, a in i et u in o, fit ⁹missito -as frequentativum. Et mitto componitur

[8] admittunt] admittuntur C Iuv. III 243-35, 33 [9] munditia] inmunditia A
[10] a quo inmunditia] om. AC [11] meror] om. A [12] neutrum] om. AB [13]
activum] sup. scrip. C

¹⁰admitto -si, ¹¹amitto, ¹²remitto, ¹³premitto, ¹⁴committo inde ¹⁵commissura, ¹⁶omitto, ¹⁷inmitto^[14], ¹⁸intermitto^[15], ¹⁹submitto et cetera.

M XVI

¹MEDEOR -deris mutuat preteritum a medicor et dicimus medicatus sum -tum^[16] -tu, inde ²medelator et ³medela -e et ⁴medicus -a -um, a quo ⁵medicina -e et ⁶medicinalis et ⁷medicor -aris, a quo ⁸medicamen -nis et ⁹medicatus -tus -tui, a quo ¹⁰remedium -dii.

M XVII

¹MEO -as -vi -tum -tu, inde ²meatus -tus -tui et componitur ³permeo, ⁴commeo, ⁵commeatus -tus -tui.

M XVIII

¹MUTIO -tis -vi -tum -tu neutrum, a quo ²mutus -a -um, a quo ³muteo -es, quod non est in usu, quod componitur ⁴obmuteo, ⁵obmutesco -cis.

M XIX

¹MUTO -as -vi -tum -tu neutrum, a quo ²mutabilis -le, ³liter et^[17] componitur ⁴inmutabilis, ⁵liter et muto componitur ⁶inmuto, ⁷commuto, ⁸permuto.

M XX

¹MOVEO -es -vi -tum activum, a quo ²motio -nis, ³mobilis -le, a quo ⁴mobilitas -tis. Item a moveo ⁵motus -tus -tui et ⁶momentum -ti, a quo ⁷momentaneus -a -um et a supino -tu, u in o, fit ⁸moto -as frequentativum et componitur moveo ⁹admoveo, ¹⁰removeo, ¹¹promoveo, ¹²submoveo omnia activa.

M XXI

¹MUNIO -nis -vi -nitum -tu^[18] activum, a quo verbalia et ²munimen -nis et ³munimentum et ⁴munium -ii.

M XXII

¹MURMURO -as -vi -tum neutrum, inde per apocopen^[19] hoc ²mur -mur -ris.

[14] inmitto] *bis scrip.* B [15] intermitto] *om.* BC [16] -tum] -tu B [17] et] *om.* AB [18] -tu] -tum AB [19] apocopen] apocapen A

M XXIII

¹MUS -ris, epichenon^[20] idest promiscui generis, dicimus enim hic et hoc mus, quod componitur ²muscipula idest ratoria, idest mures capiens, inde ³muscipulator. Componitur etiam mus ⁴murilegus: legus idest mures capiens, legens quasi colligens.

M XXIV

¹MITIS -te, a quo componitur ut quibusdam placet ²mitigo -as, quasi mite ago. Item a mite ³miteo -es, quod non est in usu, inde ⁴mitesco -cis et mitis componitur ⁵inmitis.

M XXV

¹MANSUEO -es -evi, quod non est in usu, inde ²mansuesco -cis, a quo^[21] ³mansuetus -a -um idest secundum quosdam manu suetus^[22], inde ⁴mansuetudo -nis et componitur ⁵inmansuetus^[23], ⁶mansuefacio.

M XXVI

¹MUNERO -as -vi vel ²muneror -aris, a quo ³munus -eris, inde ⁴munusculum et componitur munus ⁵munificus -centior -centissimus, quod dicebant antiqui ⁶munificens. Et munus componitur ⁷municeps idest munus capiens, a quo ⁸municipium idest locus ubi satellites munera acquirunt. Item munus componitur ⁹inmunis idest sine munere et munero componitur ¹⁰remunero.

M XXVII

¹MADEO -es -dui neutrum et caret supinis, a quo ²madidus -a -um, quod componitur ³madefacio. Itam a madeo ⁴madesco et componitur ⁵inmadeo.

M XXVIII

¹MANEO -es -si neutrum, inde ²mansio -nis et^[24] ³mansiuncula et sciendum est quod quando ponitur pro expecto accusativum regit, dicimus enim 'maneo te' idest expecto te, quando verbo ponitur pro esse in loco nullum casum regit et componitur ⁴remaneo, ⁵permaneo.

[20] *cfr.* ἐπίχοινον [21] a quo] *add.* mansuesco -cis a quo A [22] manu suetus] mansuetus AC [23] inmansuetus] anmansuetus A [24] mansio -nis et] *om.* AB

M XXIX

¹MISERET^[25] verbum defectivum, a quo ²miser -a -um -rior -rimus, a quo ³miseria et ⁴misere adverbium et ⁵misellus -li. Item miser vel miserior componitur ⁶misericors, a quo ⁷misericordia -e, ⁸diter. Item a miser ⁹miseror -aris a quo ¹⁰miserabilis -lior -simus, ¹¹misereor -reris misertus sum, componitur etiam misericors ¹²inmisericors, ¹³inmisericorditer.

M XXX

¹METO -tis messui idest messem feci messum -su^[26] neutrum, inde ²messor -ris et ³messis, inde ⁴messorius -a -um.

M XXXI

¹MANDO -dis -di vel -dui vel -didi neutrum et caret supinis, inde ²mandibula.

M XXXII

¹METIOR -ris -titus sum vel mensus sum mentitum -tu^[27], inde ²mensura et componitur ³inmensus -a -um, a quo ⁴inmensitas, inde ⁵mensuro -as neutrum. Item a metior ⁶metreta -te et ⁷meta -e, a quo ⁸metor -ris et metior componitur ⁹emetior, ¹⁰dimetior.

M XXXIII

¹MARCEO -es -cui neutrum et caret supinis, inde ²marcidus^[28] -a -um et hic^[29] ³marcor -ris et ⁴marcesco, a quo ⁵marcessibilis -le, quod componitur ⁶inmarcescibilis.

M XXXIV

¹MENSIS -sis, a quo ²mensurnus -a -um et ³menstruus -a -um, a quo ⁴menstruosus -a -um et ⁵menstruatus -a -um.

M XXXV

¹MONSTRO -as -vi activum, quod componitur ²demonstro.

M XXXVI

¹MONSTRUM -ri, inde ²monstruosus -a -um e componitur ³monstrifer^[30].

[25] miseret] misero A [26] -su] -sum AB [27] -tu] -tum AB [28] marcidus] mascidus A [29] et hic] *om.* B [30] monstrifer] monstriefex A

M XXXVII

¹MEDIUS -a -um, a quo ²medietas -tis et ³medianus -a -um et ⁴medio -as, quod non est in usu, a quo ⁵mediator -ris. Item a medius ⁶mediocris -e, a quo ⁷mediocritas -tis, -⁸criter et componitur medius ⁹dimidius^[31] idest dividens medium et ¹⁰meridies quasi medius dies et ¹¹mediastinus -a -um idest stans in medio vel tenens medium.

M XXXVIII

¹MACERO -as activum, a quo per apocopen ²macer -cra -crum, inde ³macellum^[32], a quo ⁴macellarius. Item a macro ⁵macies -ei, a quo ⁶maculentus -a -um.

M XXXIX

¹MISTICUS -a -um, a quo ²misterium -rii idest quod mystice agitur.

M XL

¹MUTUO -as activum vel ²mutuor -aris, a quo ³mutuus -a -um et ⁴mutuo adverbium.

M XLI

¹MACULO -as activum, a quo ²macula -e, inde ³maculosus -a -um et ⁴maculatus -a -um, quod componitur ⁵inmaculatus et^[33] maculo^[34] componitur ⁶commaculo.

M XLII

¹MANIFESTO -as -vi activum, a quo ²manifestus -a -um -tior -simus, -³te -tius -sime et ⁴manifestabilis -le.

M XLIII

¹MULCEO -es -si activum et caret supinis et componitur ²permulceo.

M XLIV

¹MULGEO -es -xi neutrum, inde ²multrum -tri^[35] lac, quod a bove trahitur.

[31] dimidius] dimedius BC [32] macellum] *add.* a quo macellum A [33] et] *add.* maculatus et A [34] maculo] macula C [35] Osb. *Der.* m 233, 437 Mulcrum lac bovinum

M XLV

¹MULIER -ris, inde ²muliercula -e, ³muliebris -bre, -⁴briter.

M XLVI

¹MEL -lis, inde ²mellitus -a -um et ³mulsus -a -um et componitur mel
⁴mellifluus -a -um.

M XLVII

¹MOROR -aris -tus sum deponens, inde ²mora -e et componitur^[36]
³commoror, ⁴demoror, ⁵immoror.

M XLVIII

¹METUO -is activum et caret supinis et sciendum est quod in activo
passionem significat et in passivo actionem, dum enim dico^[37] metuo, me-
tum habere dicor, et dum dico metuor, metum infero patienti, inde ²me-
tus -tus -tui, a quo ³meticulosus -a -um.

M XLIX

¹MEDITOR -aris deponens, inde ²meditatio et componitur ³premedi-
tor.

M L

¹MULTUS -a -um, ²plus, ³plurimus; multa^[38], plus, plurima; mul-
tum, plus, plurimum; genitivo multi pluris plurimi et a multo ⁴multitu-
do -nis et ⁵multum adverbium et componitur ⁶multifidus, ⁷multifor-
mis, ⁸multiplex, ⁹multifariam, ¹⁰multiplico -as.

M LI

¹MONEO -es activum, inde ²monimen -nis et ³monimentum -i et
⁴monitus -tus -tui et moneo componitur ⁵admoneo^[39], ⁶premoneo,
⁷commoneo, ⁸submoneo et cetera.

M LII

¹MANE adverbium temporis vel nomen indeclinabile, inde ²Mateta e,
mutata u in e^[40] euphonie causa, si enim diceremus Matuta absonum es-

[36] et componitur] *om.* C [37] dico] *om.* AB [38] plus plurimus multa] *om.* AB
[39] componitur admoneo] *om.* A [40] e] o C

set, a quo ³matutinus -a -um^[41] et ⁴matutinalis, que omnia in Prisciano inuenies^[42].

M LIII

¹MARITUS -ti, a quo ²maritalis -le et ³marito -as activum et ⁴maritus -a -um per sincopam ab eo quod est maritatus -a -um. Ovidius epistularum in primo 'fas omne facit fratri marita sopito'^[43].

M LIV

¹MAGISTER -tri, a quo ²magisterium et ³magistralis -le et ⁴magistratus -tus -tui et ⁵magistro -as activum.

M LV

¹MARTYR -ris, inde ²martirium et ³martirizo -as activum.

M LVI

¹MICO -as -cui et caret supinis et componitur ²emico, ³permico.

M LVII

¹MANGO -nis idest mercator.

M LVIII

¹MACTO -as activum.

M LIX

¹MATER -tris, a quo ²maternus -a -um et ³maternitas et ⁴matrimonium et ⁵matertera et ⁶matrona, ⁷matrisso -as idest imitor matrem et componitur ⁸matricida.

M LX

¹MILES -tis, inde ²militaris -re et ³milito -as neutrum, a quo ⁴militia et miles componitur ⁵commilito -tonis.

M LXI

¹MACHINA -e, inde ²machinor -aris, a quo ³machinamentum.

[41] matutinus -a -um] *add.* et matutinus -a -um AB
tinalis a mane *cfr.* Petr. Hel. *Sum. sup.* Prisc. I 245, 29
omne facit fratre marita soror

[42] *quoad* matutinus, matu-
[43] Ov. *Her.* IV 134, 23 fas

M LXII

¹MINOR -aris deponens, a quo ²mine -narum et ³minax -cior -simus, ⁴citer et a supino minatu, a in i et u in or, fit ⁵minitor -ris. Item minor componitur ⁶interminor -aris, ⁷comminor. Terentius in *Andria* 'nonne tibi, interminatus sum ne faceres?'^[44].

M LXIII

¹MALA -e, inde ²maxilla.

M LXIV

¹MAMMA -e, inde ²mammilla -e.

M LXV

¹MINGO -gis -xi mictum neutrum, a cuius supino mictu, addita -rio, fit ²micturio idest mingere^[45] desidero.

M LXVI

¹MERCOR -aris deponens, a quo ²mercator -ris et ³mercatura -e et ⁴merx -cis, a quo ⁵commercium vel a mercor ⁶merces^[46] -dis, a quo ⁷mercennarius -i, qui accipit mercedem et ⁸mercedula -e et deberet dici mercedarius sed quia absonum esset dicimus mercennarius.

M LXVII

¹MIRICE^[47] idest genesta, inde ²miricetum.

M LXVIII

¹MILLE omnis generis et^[48] indeclinabile, invenimus tamen milia horum milium, a quo ²millesimus -a -um et ³millenus -a -um et ⁴milies adverbium et ⁵miliarium, ⁶millenarius -a -um.

M LXIX

¹MONS -tis, a quo ²montanus -a -um, ³monticulus -li, ⁴montuosus -a -um et componitur ⁵monticula -e idest montem colens et a monte ⁶promunctorium et ⁷montivagus.

[44] Ter. *Andr.* 496-7, 25 nonne] edixin [45] mingere] mungere B [46] merces] erces A [47] mirice] mirie AB [48] et] om. AB

M LXX

¹MENDICO -as neutrum, a quo ²mendicus -a -um, inde ³mendicitas -tis.

M LXXI

¹MUTILO -as neutrum, a quo ²mutilus -a -um.

M LXXII

¹MERGO -gis -si activum, a quo ²mergus -gi et componitur ³demergo vel ⁴dimergo, ⁵emergo et cetera.

M LXXIII

¹MEMBRUM -bri, inde ²membratus -a -um et^[49] ³membratim adverbium, ⁴membrana -e, ⁵membrosus -a -um et componitur ⁶bimembris, ⁷trimembris.

M LXXIV

¹MOLO -lis -ui neutrum et caret supinis, a quo ²mola -e, inde ³molaris. Item a molo^[50] ⁴molendinum, ⁵molendinarius et componitur molo⁶emolo, inde ⁷emolumentum^[51].

[49] et] *om.* A
vel factum A

[50] molo] mola AB

[51] emolumentum] *sup. scrip.* idest lucrum

Expositiones de N littera¹.

1	Noe, requies ² .		ignis persicum ¹⁴ vel grana
2	Nembroth, annus ³ .		olivarum cum amurca arefacta
3	Neptalim, dilatatio vel com- paratio ⁴ .	14	incendio apta ¹⁵ .
4	Naas, serpens ⁵ .	15	Nageh, eurus ¹⁶ .
5	Nun, sempiternum ⁶ .	16	Neomenia, novilunium vel
6	Noemi ⁷ , consolatio ⁸ .	17	mensis initium.
7	Narstane, es eorum ⁹ .	18	Neapolis, nova civitas.
8	Nazareth, flos.	19	Neophitus, nuper conversus.
9	Nazareus, flos vel mundus ¹⁰ .	20	Neopheos, imperfectus ¹⁷ .
10	Nisan, mensis aprilis ¹¹ .	21	Neoptholomus, novus miles ¹⁸ .
11	Nablum, psalterium.	22	Noys, mens divina vel ratio.
12	Nathinnei ¹² , ippodiaconi idest subdiaconi ¹³ .	23	Neomoesis, sors vel tri- buens ¹⁹ .
13	Napta, quoddam fomentum		Nuthesia ²⁰ , correptio vel com- molatio ²¹ .
			Nephisos, honestus ²² .

1. expositiones de N littera] *om.* AB 2. Hier. *Lib.* 69,4 3. Hier. *Lib.* 69,4 Nemroth tyrannus Sum. Hein. II 375, 2 Nemroth tyrannus (*variae lectiones* Nembroth, annus) 4. Hier. *Lib.* 70, 9 Neptalim conversavit me vel dilatavit me Isid. *Etym.* VII, VII 13, 288 Nephtalim. De conversione, sive comparatione causa nominis eius est 5. Hier. *Lib.* 108, 16 6. Hier. *Lib.* 119, 26 7. Noemi] Noeni B 8. Sum. Hein. 375, 5 Noemi consolata/consolatio (*v. l.* Noeni) 9. Hier. *Lib.* 117, 2 Naostha aes eius Sum. Hein. II 375, 7 Naustana/Naustrana/Narstane es eorum 10. Hier. *Lib.* 142, 18 11. Hier. *in Aggaeum* II, XIX 742, 609-10 Ergo si Nisan Aprilem intellegimus Sum. Hein. II 376, 10 12. Nathinnei] Natzhinnei A Athinnei B 13. Isid. *Etym.* VII, XII 23, 301 Hypodiacones Graece, quos nos subdiacones dicimus...Hi apud Hebraeos Nathanei vocantur Sum. Hein. II 376, 12 Nathinnei ypodiaconi id est subdiaconi (*variae lectiones* Athinnei, ippodiaconi) 14. persicum] persiccum C 15. Sum. Hein. II 376, 13.1 16. Hier. *in Amos* I, I 11-2, 226, 461-2 Nageb dicitur eo quod Eurum et Astrum Africumque respiciat Sum. Hein. II 376, 13 Nageb eurus/currus (*v. l.* Nageh) 17. Sum. Hein. II 376, 17 18. Sum. Hein. II 376, 17.1 19. Sum. Hein. II 376, 19 20. *cf.* νοῦθεσία 21. Sum. Hein. II 376, 20 Nuthesia/Nauthesia correptio vel commolitio (*v. l.* commolatio) 22. Sum. Hein. II 376, 21 Nephilos honestus (*v. l.* Ne-

24	Nortia ²³ , infirmitas ²⁴ .	42	Nutabundus, instabilis.
25	Nosochomium, domus ubi egri curantur.	43	Negotium, quasi negans otium, actus cuiusque rei.
26	Naumachia, navale proelium.	44	Negotiosus, occupatus.
27	Nia, novem.	45	Nactus, adeptus.
28	Nete ²⁵ yperboleon ²⁶ , ultima excellentium ²⁷ .	46	Notabilis, vituperabilis.
29	Nete diezeugmenon, ultima disiunctorium ²⁸ .	47	Nanus, parvus homunculus, getewerc ³⁶ .
30	Nete synemenon, ultima coniunctorum ²⁹ .	48	Nevus, macula vel lebetio.
31	Nomisma, solidus vel sescle ³⁰ vel sextula, quarta ³¹ pars scripuli ³² .	49	Nothus, ventus australis.
32	Nictos, nox ³³ , inde	50	Nothus, ex nobili patre et ignobili matre natus.
33	Nicticorax, nocturnus corvus.	51	Nepos, filius filii vel filie.
34	Nomos, lex.	52	Neptis, filia nepotis.
35	Numide, vagi vel fugaces ³⁴ .	53	Nepa, species scorpionis filios suos vorans.
36	Nenia, vanitas vel inutile.	54	Nepos, luxuriosus ³⁷ .
37	Nuga, vanitas.	55	Nebulo, gulosus, vorax.
38	Nugax, vanus, inutilis.	56	Nithrum ³⁸ , in terra Nithrie nascitur, sali simile, sordibus abluendis ³⁹ aptum.
39	Nugigerulus, nugas gerens.	57	Novale, arvum noviter cultum.
40	Navus, sapiens vel strenuus ³⁵ .	58	Nardus, herba, inde fit pretiosissimum unguentum.
41	Naviter, sapienter, efficaciter.		

phisos) *fort. ex νήφων* 23. *cfr.* νωθρία 24. Sum. Hein. II 381, 97.4 CGL II 377, 41 Νωθρός aegrotus infirmus 25. νήτη (νεάτη) 26. yperboleon] uperboleon AB 27. Sum. Hein. II 377, 26 Nete yperboleon ultima excellentium (*v. l.* Neteyperboleon) 28. Sum. Hein. II 377, 27 29. *cfr.* Vit. *De Arch.* V 4, 5, 562 appellantur autem sic, proslambanomenos, hypate hypaton, hypate meson, mese, nete synemmenon, paramese, nete diezeugmenon, nete hyperbolaeon Sum. Hein. II 377, 28 Nete synemenon ultima coniunctorum 30. Dief. S 531c 532a Sextarius...der sechste 31. quarta] quatuor BC 32. scripuli] *add. sup. scrip.* et est pars uncie A Sum. Hein. II 377, 29 Nomisma solidus/siclus vel sescle vel sextula quatuor (*v. l.* quarta) > pars scripuli < (*in app.* et est pars uncie) 33. Sum. Hein. II 377, 31 34. Isid. *Etym.* XIV, IV 7, 129 Numidia ab incolis passim vagantibus sic vocata Sum. Hein. II 377, 34 Numide vagi vel fugaces, instabiles 35. strenuus] strenuus C 36. Sum. Hein. II 378, 47 Nanus parvus homunculus id est getewerc (*v. l.* getewerc) - *Zwerg* 37. luxuriosus] luxoriosus A 38. nithrum] *add.* hrum B 39. abluendis] *sup. scrip.* A *om.* BC

59	Narcissus, species floris.	74	Noctua, ōwela ⁴⁵ , nocturna avis ⁴⁶ .
60	Novelle oves vel arbores que nondum pepererunt ⁴⁰ .	75	Novaria, meretrix ⁴⁷ .
61	Novacula, scaras ⁴¹ .	76	Ninpha, dea aquarum.
62	Noverca, uxor patris post mortem matris.	77	Nereus vel Neptunus, deus maris.
63	Novicius, noviter veniens.	78	Novensales ⁴⁸ , Iovis saltatrices.
64	Novatiani, heretici spem venie semel lapsis negantes ⁴² .	79	Neverita, dea timoris vel reverentie ⁴⁹ .
65	Nestoriani, heretici duas in Christo personas et sanctam Mariam non Dei sed hominis matrem esse dicentes.	80	Nisiacus, indicus a Nisa civitate ⁵⁰ .
66	Nicolaite, heretici communes uxores habere volentes.	81	Neferendus, porcus castratus ⁵¹ .
67	Numen, divinitas.	82	Nitan, venustas vel pulchritudo ⁵² .
68	Nutus, potestas.	83	Nixa, parturiens, a verbo nitor.
69	Nux, arbor vel fructus.	84	Naulum, pretium navigii, ferscaz ⁵³ .
70	Nucifraga, nuzbrecha ⁴³ .	85	Naucerus, magister navis.
71	Nucleus, nuzcherno ⁴⁴ .	86	Naufragus, fracta navi bona sua perdens.
72	Norma, regula.	87	Nauticus, sceflicher ⁵⁴ .
73	Nundine, annue mercationes.		

40. Clos. II No 984, 48 41. Clos. II No 983, 45 Novacula Scharsas Sch. 780a s.v. scarasahs 42. Sum. Hein. II 379, 62 Novatiani heretici spem venie semel prolapsis denegantes (*v. l.* lapsis) 43. nuzbrecha] nuzbrech B Dief. N 384b Sum. Hein. II 379, 68 Nucifraga nuzbrecha (*v. l.* nuzbrech) - *Nußknacker* (Strick. 1, 334) 44. Sum. Hein. II 379, 69 Nucleus nuzkerno/nuzzikerno - *Nußkern* 45. ōwela] ūwela C 46. Sum. Hein. II 379, 72 Noctua nocturna avis uwila/uvo (*variae lectiones* ōwela, ūwela) Dief. N 382a s.v. Noctua 47. Du Cange s.v. Novaria 48. Pap. N 226a Novensiles idest novem salientes vel saltatores Iovis Sum. Hein. II 380, 76 Novensales iovis salvatores/saltatores/saltatrices 49. Mart. Cap. I 54, 19 Clos. II Ne 969, 52 50. Pap. N 221a Nysiacus idest indicus a Nysa monte Indie ubi Liber colitur, qui dictus est a Nysa sorore Liberi Sum. Hein. II 380, 79.1 Nisiacus/Nisaicus indicus a nisa civitate 51. Pap. N 218b Nefrendus porcus dicebatur victima quam Marti sacrificabant Sum. Hein. II 380, 80 Nef(f)rendus/Nef(f)erendus porcus crassatus/castratus 52. Pap. N 221a Nitane graece vetustas Sum. Hein. II 380, 81 53. Sum. Hein. II 380, 84 Naulum pretium navigii >id est< feriscaz Clos. II Na 961, 58 Naulum Feryeschatz 54. Sum. Hein. II 380, 87 Nauticus/Naucticus sceflicher - *Schiffer*

88	Nictans, vigilans.	97	Neo, filo, spinno ⁶¹ .
89	Nausia ⁵⁵ , vomitus.	98	No, nato, swimmo ⁶² .
90	Nichili, inutilis ⁵⁶ .	99	Nausio, vomo.
91	Nequam, malus.	100	Nanciscor, adipiscor.
92	Nates, arspelle ⁵⁷ .	101	Naucifacio, parvipendo ⁶³ .
93	Nec ne an non ⁵⁸ .	102	Nicto, vigilo.
94	Nervus, fibra qua colliguntur ossa vel vinculum.	103	Nugor, deliro vel iocor.
95	Nudius nunc die tertio, egestern ⁵⁹ .	104	Nundinor, mercor.
96	Nisisi, ni vel nisi ⁶⁰ .	105	Nabuchodonosor, sessio vel prophetia laguncule ⁶⁴ anguste ⁶⁵ .

55. nausia] nausica A 56. Sum. Hein. II 380, 90 57. Dief. 376a Clos. II Na 36, 958 Natis Arsabelle Sch. 30a s. u. arspellî 58. Sum. Hein. II 380, 94 Ne-
cne/Neccine an non 59. Sum. Hein. II 381, 95 Nudius nunc die tercio id est eges-
teren (*v. l.* egestern) - *Vorgestern* 60. Sum. Hein. II 381, 96 Nisisi >ni vel< >id est<
nisi 61. Sum. Hein. II 381, 97 Neo, nes, nevi filo, .las id est spinno/fademon/nagen
- *spinnen* 62. Sum. Hein. II 381, 98 No nato id est >ih< swimmo - *schwimmen*
63. Sum. Hein. II 381, 101 Hug. Der. N 47, 15, 839 64. laguncule] languncule
C 65. Hier. *Lib.* 117, 28 et 1-2 Nabuchodonosor prophetia laguncule angustae si-
ve prophetans istius modi signum sive sessio in agnitione angustiae Isid. *Etym.* VII,
VI 80, 286 Sum. Hein. II 376, 9.3 Nabuchodonosor >sessio vel< prophetia lagun-
culę >angustę< vel prophetans (*v. l.* langunculę)

Derivationes^[1].

N I

¹NO nas -vi neutrum et caret supinis, inde ²nabilis^[2], quod componitur ³innabilis. Item a no ⁴navis, a quo ⁵navalis -le et ⁶navicula -e et a nave hic et hec ⁷navita, a quo per sincopam ⁸nauta -e, a quo ⁹nauticus -a -um et navis componitur ¹⁰navigo^[3] idest navem ago, a quo ¹¹navigium -ii et ¹²navigabilis -le. Item navis componitur ¹³naufragus -a -um idest frangens navem, a quo ¹⁴naufragium -ii et ¹⁵naufragor -aris. Item no componitur ¹⁶transno -nas^[4].

N II

¹NOCEO -es -cui nocitum neutrum, inde ²nocivus^[5] -a -um et ³noxa -e, a quo ⁴noxius -a -um et ⁵noxialis -le et componitur ⁶innoxius. [Item a noceo nocivus -a -um] Item a noceo secundum quosdam derivatur ⁷nox -tis, a quo ⁸noctu adverbium, inde ⁹nocturnus -a -um et ¹⁰nocturnalis -le et ¹¹noctua -e et nox componitur ¹²noctivagus -a -um idest per noctem vagans. Item nox componitur ¹³pernox, a quo ¹⁴pernocto -as.

N III

¹NECO -as -vi necatum vel nectum neutrum, inde ²neas nominativus non est in usu^[6] et neco componitur ³eneco.

N IV

¹NECTO -tis -xui activum, inde ²nexus -xus -xui, ³nexibilis -le. Necto componitur ⁴connecto.

[1] derivationes] *om.* AB [2] Hug. *Der.* N 54, 1, 841 et hec nabilis -e, ad nandum habilis [3] navigo] navigio C [4] -nas] *om.* A [5] nocivus] nocuus BC [6] neas] *fort. pro nex cfr.* Pap. N 218ab Necis, mortis, passionis; sed sed nominativus in usu non est, quod est nex

N V

¹NITEO^[7] -es nitui neutrum et caret supinis, inde ²nitor -ris et ³nitidus -a -um -dior -simus, -⁴de -dius -sime. Item a niteo ⁵nitesco, ⁶renite-sco et componitur ⁷eniteo, ⁸reniteo, ⁹preniteo.

N VI

¹NIGER -grior -rimus, inde ²nigredo -nis et ³nigreo -es, quod non est in usu, a quo ⁴nigresco -cis^[8] et niger componitur ⁵denigro -as.

N VII

¹NOSCO -cis -vi noscitum vel notum activum, inde ²notio -nis et ³notus -a -um -tior -simus, inde ⁴notitia -e et a supino, u in o, fit ⁵noto -as neutrum, inde ⁶nota -e et ⁷notamen -nis et componitur ⁸denoto, ⁹prenoto et notus componitur ¹⁰notifico -as et a noto ¹¹noteo -es, quod non est in usu, inde ¹²notesco, ¹³innotesco. Item nosco componitur ¹⁴agnosco -cis agnitum, inde ¹⁵agnitor -ris, ¹⁶agnitio, ¹⁷prenosco, ¹⁸ignosco -vi notum vel -scitum, ¹⁹dinosco -scitum, ²⁰cognosco -nitum, a quo ²¹cognitor -ris, ²²cognomen, ²³agnomen, ²⁴prenomen.

N VIII

¹NOMEN -nis, inde ²nomino activum, a quo ³nominativus -a -um et nomen componitur ⁴ignominia -e idest sine nomine, a quo ⁵ignomini-
osus -a -um et nomen componitur ⁶binomius, ⁷trinomius.

N IX

¹NASCOR nasceris natus sum deponens, inde ²natus -a -um^[9], a quo ³natura -e et ⁴naturalis -le, -⁵liter et ⁶naturalitas -tis et nascor componitur ⁷renascor, ⁸innascor. Item a nascor ⁹natalis -le et ¹⁰nativitas -tis.

N X

¹NOVEM indeclinabile, inde ²nonus -a -um, a quo ³novenarius -a -um, ⁴novies adverbium, ⁵nonaginta, ⁶nongenti idest novies centum.

N XI

¹NINGIT verbum defectivum, inde ²ningidus -a -um^[10] et ³nix nivis, a quo ⁴niveus -a -um et ⁵nivalis -le et ⁶nivosus -a -um.

[7] niteo] nitteo B [8] et nigreo...-cis] a lat. scrip. A [9] -um] om. BC [10] Hug. Der. 62, 17, 851 N 62, 17, 851 unde ningidus -a -um vel ninguidus -a -um, niveus, candidus

N XII

¹NOVUS -a -um, inde ²noviter adverbium et ³novicius -a -um et ⁴no-vo -as, a quo ⁵novacula -e et componitur ⁶renovo, ⁷innovo.

N XIII

¹NUO nuis nui nutum neutrum, inde ²numen -nis idest nutus dei et ³nutus -tus -tui et nuo componitur ⁴annuo, ⁵innuo, ⁶renuo^[11].

N XIV

¹NUNTIO -as activum, a quo^[12] ²nuntius -ii, quod componitur ³internuntius et nuncio componitur ⁴annuntio, ⁵renuntio, quod componitur ⁶abrenuntio, ⁷prenuntio.

N XV

¹NUMERUS, inde ²numerosus -a -um, a quo ³numerositas. Item a numero ⁴numero -as activum et componitur ⁵enumero, ⁶dinúmero. Item a numerus ⁷numerabilis -le, -⁸liter, quod componitur ⁹innumera-bilis et numerus componitur ¹⁰innumerus^[13] -a -um.

N XVI

¹NUBO bis -psi nuptum et pertinet tantum ad mulieres, inde ²nubilis et ³nuptie -arum, a quo ⁴nuptialis. Item a nubo ⁵nupta et per compositionem^[14] ⁶conubium^[15] et componitur ⁷innubo -bis et ⁸innuba, ⁹pronuba.

N XVII

¹NUTRIO -tris -ivi vel -ii activum, inde ²nutritor -³trix, per sincopam: nutritrix hec deberemus dicere sed causa euphonie^[16] dicimus nutritrix. Item a nutrio ⁴nutrimentum et ⁵nutricius -a -um et ⁶nutricor -aris et componitur nutrio ⁷enutrio.

N XVIII

¹NEO nes nevi et caret supinis.

[11] renuo] rennuo C [12] a quo] om. AB [13] innumerus] annumerus A [14] per compositionem] componitur A [15] conubium] concubium A sed sup. scrip. conubium [16] euphonie] eufonie AB

N XIX

¹NARRO -as activum, inde ²narratus -tus -tui, ³narrabilis, a quo ⁴inenarrabilis et componitur ⁵enarro.

N XX

¹NANCISCOR -ris nactus sum deponens.

N XXI

¹NIDUS -di, quod componitur ²nidifico -as.

N XXII

¹NUBES -bis, a quo ²nubilus -a -um et ³nubilosus -a -um et ⁴nubila, ⁵nubecula -e.

N XXIII

¹NEBULA -e, inde ²nebulosus -a -um.

N XXIV

¹NERVUS -vi, a quo ²nervosus -a -um et componitur ³enervo -as^[17] activum.

N XXV

¹NEMO neminis -ni -nem [a]nemine, communis generis.

N XXVI

¹NUGOR -aris deponens, a quo ²nugax -cis omnis generis et ³nuge -arum, quod componitur ⁴nugigerulus.

N XXVII

¹NAUCI idem quod a nucleo nucis eicitur et pro nichilo ponitur et est indeclinabile et omnis generis.

N XXVIII

¹NUX -cis, a quo ²nucucarius -ii pro ipsa arbore^[18] et a nuce ³nu-

[17] -as] *om.* C [18] *cf.* *Osb. Der.* N II 31, 443 hic nuclearius -rii .i. arbor que fert nuces

cilla^[19] -e, ⁴nucleus -i, quod componitur ⁵enucleo -as neutrum et nux dicitur a nocendo, quia umbra vel stilla eius aliis arboribus noceat.

N XXIX

¹NIDOR -ris idest proprie odor culine.

N XXX

¹NEVUM -vi, idest macula, inde ²nevosus -a -um.

N XXXI

¹NITOR -ris nisus vel nixus sum, nisu[s] vel nixu deponens, inde ²ni-sus -sus -ui vel ³nixus -xus -ui et componitur ⁴adnitor, ⁵enitor, ⁶renitor, ⁷innitor, ⁸innisus -sus -sui vel ⁹xus -xus -ui^[20].

N XXXII

¹NAUSEO -as idest vomo neutrum, inde ²nausea^[21] idest vomitus.

N XXXIII

¹NODUS -di, a quo ²nodosus -a -um et ³nodo -as activum et componitur nodus ⁴enodis^[22] idest sine nodo, ⁵trinodis.

N XXXIV

¹NUDUS -a -um, a quo ²nuditās et ³nudo -as, quod componitur ⁴denudo -as activum.

N XXXV

¹NECTAR -ris, a quo ²nectareus -a -um.

N XXXVI

¹NUMMUS -i, a quo ²numisma idest figura nummi et ³nummularius wehselare^[23] vel monetarius.

[19] nucilla] nucula A Osb. Der. N II 28-9, 443 nucilla e, et hec nucula e ambo diminutiva [20] et componitur adnitor...-ui] om. C [21] nausea] nausia A [22] enodis] enodus C [23] wehselare] wesselare A Sum. Hein. II 381, 104.1 Nummularius wesselare vel monetarius - *Wechsler*

N XXXVII

¹NECESSE indeclinabile neutri generis, a quo^[24] ²necessitas -tis et ³necessarius -a -um, a quo ⁴necessario adverbium et notandum est quod necesse vel necessarium multis modis accipitur, ponitur enim pro inevitabili, ut 'necesse est hominem mori' idest inevitabile, ponitur etiam pro utili, ut 'necesse est hominem comedere panem' idest utile.

[24] a quo] *om.* AB

Expositiones¹.

- 1 Othoniel tempus eius Deus².
- 2 Ofni, insania³.
- 3 Ozias, imperium vel fortitudo Domini⁴.
- 4 Ochozias, apprehendens Deum⁵.
- 5 Og, conclusio⁶.
- 6 Ombri, crispans meus⁷.
- 7 Or, illuminans⁸.
- 8 Oliab, protectio mea pater⁹.
- 9 Orim, horribilis es¹⁰.
- 10 Oephi vel oepha, mensura modiorum trium¹¹.
- 11 Osanna, salvifica vel salvum fac¹².
- 12 Osianna, interiectio precantis¹³.
- 13 Oroma, visio vera, que ita fit ut videtur¹⁴.

- 14 Obelus, sagitta vel virgula, que superflua confodit, talis est .
- 15 Onix vel onichinus lapis preciosus, ungui humano¹⁵ similis¹⁶.
- 16 Oniche, unguis¹⁷.
- 17 Onicha, species picmenti¹⁸.
- 18 Odoporicum, viaticum, itinerarium¹⁹.
- 19 Olosericum, totum de serico²⁰.
- 20 Olocaustum, totum incensum, idest sacrificium quod totum conburitur.
- 21 Olympus, mons altissimus vel celum: Olympus quasi ololampus²¹.
- 22 Olimpias, quadriennium, quia

1. expositiones] *om.* AB 2. Isid. *Etym.* VII, VI 52, 283 3. Hier. *Lib.* 104, 15 Ofni discalceatus sive insania conversionis 4. Hier. *Lib.* 121, 21 Ozia fortitudo domini Sum. Hein. II 383, 3 Ozias imperium sive/vel fortitudo domini 5. Hier. *Lib.* 70, 11 Ochozath tenens Isid. *Etym.* VII, VI 79, 286 Ochozias adprehendens Deum Sum. Hein. II 383, 4 Ochozias/Ochorias apprehendens deum 6. Hier. *Lib.* 112, 6 Og congregans Sum. Hein. II 383, 6 7. Hier. *Lib.* 112, 2 Omri crispans meus Sum. Hein. II 383, 5 8. Hier. *Lib.* 83, 29 9. Hier. *Lib.* 76, 14 10. Sum. Hein. II 383, 8 11. Hier. *Lib.* 76, 14-5 Oefi trium modiorum mensura Sum. Hein. II 383, 10 12. Hier. *Lib.* 137-8, 29-30 13. Sum. Hein. II 383, 12 Osi salva, anna interectio precantis/deprecantis (*v. l.* Osianna) 14. Sum. Hein. II 384, 13 – *cf.* ὄραμα 15. humano] humene C 16. Sum. Hein. II 384, 15 Onix vel onichinus lapis preciosus ungui humane colore similis (*v. l.* humano) 17. Sum. Hein. II 384, 16 – *cf.* ὄνυξ 18. Clos. II On 1013, 3 19. Sum. Hein. II 384, 19 Odoporicum/Odoporum viaticum, itinerarium/iterarium 20. serico] sericho B Sum. Hein. II 384, 19.1 Olosericum totum de serico (*v. l.* sericho) 21. Isid. *Etym.* XIV 8, 9, 142 Dictus autem Olympus quasi Ololampus, id est quasi caelum Sum. Hein. II 384, 20-1 Olympus mons altissimus vel celum Ololampus quasi ololampus id est totus lucidus 22. Clos. II Op 1016, 16 – *cf.* ὀπριμάχος

	in quarto anno Greci circa	38	Orco idest iuro ³¹ .
	Olimpum ludos exercebant.	39	Orcus, deus inferni quasi iu-
23	Ogdoas, octo anni vel octava		rans quod nemo se effugiat.
	dies.	40	Osiros, pauper ³² .
24	Opimachus, avis contra ser-	41	Omallon, plane figure ³³ .
	pentes pugnans ²² .	42	Oxigonium, acutum angulum
25	Ophifagion, ibis, avis ser-		habens.
	pentes comedens ²³ .	43	Oxia, acutum vel acumina-
26	Ophon ²⁴ , serpens ²⁵ .		tum vel morbus qui cito ho-
27	Ofite, quidam heretici ²⁶ .		minem necat ³⁴ .
28	Oheleole, vermes ²⁷ .	44	Onoma, hoc nomen ³⁵ .
29	Origen, ignota bestia ²⁸ .	45	Ononimus, equivocus nomine
30	Orton, rectum.		tantum ³⁶ .
31	Ortographus, rectus scriptor.	46	Optalmus, oculus.
32	Ortographia, recta scriptura.	47	Ophalmo, dolor oculorum.
33	Ortodoxus, recte glorians vel	48	Orphanus, puer parentibus
	recte credens.		orbatus.
34	Ortogonium, rectum angu-	49	Orphanotropium, domus ubi
	lum habens.		orphani aluntur.
35	Ortigometra, coturnix de Or-	50	Omophagie, que cocta come-
	tigia ²⁹ insula ³⁰ .		duntur ³⁷ .
36	Orgia, sacrificia Bachi.	51	Omoios ³⁸ , equalis ³⁹ .
37	Orizon, illa pars celi que su-	52	Omousion ⁴⁰ , equalis substan-
	per terram videtur.		tiae ⁴¹ .

23. pugnans...comedens] *a lat. scrip.* A Clos. II Op 1017, 20 24. ophon] ofon
 AB 25. Sum. Hein. II 384, 26 Ophon serpens (*v. l.* Ofon) – *cf.* ὄφις 26. Pap. O
 232b Ofitae haeretici Sum. Hein. II 384, 26.1 Ophite quidam heretici (*v. l.* Ofite)
 27. Isid. *Etym.* XII, VI 49, 66 Concharum multa genera sunt; inter quas et margaritiferae,
 quae ꝥoceloeꝥ dicuntur Sum. Hein. II 385, 29 Ohcleole/Ochleole vermes (*v. l.* Oheleole)
 28. Sum. Hein. II 385, 30 Origen/Origon ignota bestia Clos. II Or 1024,
 39 29. Ortigia] Cortigia AB 30. Sum. Hein. II 385, 33 Ortigometra coturnix de
 ortigia insula >(horhun)< (*v. l.* Cortigia) 31. ὀρχῶ 32. Sum. Hein. II 385, 37
 33. *cf.* ὀμαλῆς 34. Sum. Hein. II 385, 39 Du Cange *s.v.* Oxea Lo morbo in Glos-
 sar. Lat. Ital. Ms. 35. Sum. Hein. II 385, 40 Onoma id est hoc nomen 36. Sum.
 Hein. II 385, 41 Omonimus equivocus, nomine tantum similis (*v. l.* Ononimus) 37.
 CGL V 417, 30-1 Xerophagia herbe quę comeduntur incocte Omophagis quę non ni-
 si cocte 38. omoios] omolos A omoros C 39. Sum. Hein. II 386, 47 Omoios equa-
 lis (*v. l.* Omolos) 40. *cf.* u 217: umosion 41. Sum. Hein. II 386, 48

53	Oeconomus, dispensator vel prepositus.	66	Onocentaurus, monstrum asino et homine mixtum.
54	Oeconomicus, dispensatorius officialis.	67	Onocrotalus, avis delectans stagnis et paludibus, hortubel ⁴⁸ .
55	Obolus, parvus nummus quatuor calculorum.	68	Orion, quoddam sidus.
56	Oedippia, ludus theatri vel obscene paganorum fabule ⁴² .	69	Odisseus, ipse est Ulixes.
57	Omelia, popularis sermo vel allocutio.	70	Oraculum, alloquium vel responsum divinum.
58	Olces, dragma, denarius ⁴³ .	71	Orat<or> ⁴⁹ , vir bonus dicendi peritus ⁵⁰ .
59	Oxifalus, ciatus, acetabulum ⁴⁴ .	72	Oratoria, secularis sapientia vel eloquentia.
60	Ormiscos, ligamen vel circulus ⁴⁵ .	73	Oratio, dicta quasi oris ratio vel supplicatio vel locutio.
61	Ormizata, organa ferreis circulis ligata ⁴⁶ .	74	Orarium, linteum quod ora mortuorum tegit vel stola vel mappula, hantfano ⁵¹ .
62	Oriza, subtilis farina idest simila ⁴⁷ .	75	Oria, navicula piscatoria ⁵² .
63	Orca, species amphore inde	76	Ora, finis, soum vel ort ⁵³ .
64	Orcius et	77	Ornus, linboum ⁵⁴ .
65	Orciulus.		

42. Sum. Hein. II 386, 51.1 Oedippia ludus theatri/theatralis vel obscene paganorum fabule 43. Sum. Hein. II 386, 54 Dief. O 394b Olche dry scrupel wegende XVIII siliquas (147) – *cfr.* ὀλκή 44. Isid. *Etyim.* XVI XXVI 4, 223 Cyati pondus decem dragmis adpenditur, qui etiam a quibusdam cuatus nominatur. Oxifalus (*v. l.* Oxybaphum) fit sit quinque dragmae adduntur ad decem. Acitabulus quarta pars minae est, duodecim dragmas adpendens Pap. O 241a Oxyfabus genus mensurae, graecum est, quod latini acitabulum vocant Sum. Hein. II 386, 55 – *cfr.* ὀξύβαφον 45. ὀρμίσκος 46. Sum. Hein. II 386, 57 *cfr.* a 311: armizata Pap. 238b Ormizatus ferro alligatus 47. Sum. Hein. II 386, 8 Oriza subtilissima/subtilis farina id est simila 48. Sum. Hein. II 386, 61 Onocrotalus/Onocrotolus avis delectans stagnis et paludibus id est hortubel/hortdumil/horoduchil Clos. II On 1013, 8 Onocrotalus Hor tuchel, avis similis cigno, sed maior et longo rostro Dief. O 396b *s.v.* Onocrotalus Sch. 419a *s.v.* hortûbil 49. orator] oratus x *m. alt. sup. scrip.* orator A 50. Sum. Hein. II 387, 65 (*v. l.* oratus) 51. Sum. Hein. II 387, 69 Clos. II Or 1019, 4 Orarium Stole oder hant fane *cfr.* m 164: mappa 52. *cfr.* horia 53. Sum. Hein. II 387, 71 Ora finis >id est< soum vel ort Clos. II O 1019, 1 Ora Ende oder söm Dief. O 398c Ora, hora (*v. l.* fimbria) hd. saum - *Saum, Ort* 54. Sum. Hein. II 387, 72 Ornus linboum/limboum/hagenboum/hagendorn/hâgin - *Leinbaum*

78	Orbita ⁵⁵ , waginleisa ⁵⁶ .	98	Obtempero, obedio.
79	Olea vel oliva, arbor.	99	Obticium idest titulus ⁶¹ .
80	Oleum vel olivum, fructus.	100	Obligatura, obligatio ⁶² .
81	O lax, odoratus, bene olens.	101	Obunco, obiurgo ⁶³ .
82	Oletum, fetor vel stercus humanum.	102	Obscenus, turpis.
83	Olfacio, odoror.	103	Obex, obsistentia, obiectio.
84	Olfactus, odoratus ⁵⁷ .	104	Obses, qui pro pace datur idest gisel ⁶⁴ .
85	Olfactoriola ⁵⁸ , vascula quibus odoramenta gestantur.	105	Obsedatus, obsidio ⁶⁵ .
86	Olitor, mercennarius.	106	Obsonium, stipendium vel esca vel negotium ⁶⁶ .
87	Olor, cignus, elbiz ⁵⁹ .	107	Occiput, posterior pars capitis.
88	Ollula, parva ⁶⁰ olla.	108	Oculatus, oculos habens.
89	Obtrecto, detraho.	109	Occulo ⁶⁷ , occulto, abscondo.
90	Obtrectatio, detractio.	110	Ovo, gaudeo.
91	Obesus, pinguis.	111	Ocellus, diminutivum ab oculo.
92	Oblatorius, ministerialis.	112	Ocius, velocius.
93	Obstetrix, mulier que obsequitur parienti.	113	Ocree, arma crurium, beinberga ⁶⁸ .
94	Obiurgans, arguens, corripiens.	114	Oceanus, mare, quod circuit terram.
95	Obnoxius, debens vel debitor vel nocens.	115	Oceano tenus, usque ad oceanum ⁶⁹ .
96	Obpilatio, horror vel erectio capillorum.	116	Occiduus, occidentalis.
97	Obsum, noceo.	117	Odito, odio habeo.

55. orbita] orbtia C 56. Sum. Hein. II 387, 73 Orbita vestigium rotę wagenleisa (*v. l.* waginleisa) Dief. O 399b *s.v.* Orbita Clos. II Or 1021, 11 Orbita Wagenleyse vel circulus celi 57. olfacio...odoratus] olfacio odoratus AB Sum. Hein. II 388, 79-80 Olfacio odoror Olfactus odoratus (*v. l.* Olfacio odoratus) 58. olfactoriola] olfactoriosa A 59. elbiz] ezbil AB Sum. Hein. II 388, 83 Olor cignus >id est< elbiz (*v. l.* ezbil) Dief. O 395b -*Elbe* 60. parva] parvua C 61. Sum. Hein. II 388, 94 62. obligatio] obligatio B Sum. Hein. II 388, 95 Obligatura obligatio (*v. l.* obligatio) 63. Pap. O 230b Obuncare obiurgare Sum. Hein. II 388, 96 64. Dief. O 389b Obses...hochdeutsch gißel - *Geisel* 65. Sum. Hein. II 389, 100 66. Sum. Hein. II 389, 101 - ὀψώνιον 67. occulo] oocculo C 68. Sum. Hein. II 389, 106 - *Bein/bergen* 69. oceanum] occeanum C Sum. Hein. II 389, 109 Oceanotenus usque ad oceanum (*v. l.* occeanum)

- 118 Offa, balla⁷⁰ vel bizzo⁷¹. 133 Opera, studium, adiutorium.
 119 Offoco, extinguo. 134 Opella, diminutivum ab opera.
 120 Omnino, per totum. 135 Operculum, uberlit⁷⁶.
 121 Officio, noceo. 136 Optio, electio vel dispensator
 122 Omentum, membrum, quod vel prepositus militum.
 123 Omasus, venter. 137 Opulentus, dives, copiosus.
 124 Omen, augurium vel auspici- 138 Optimates, principes, qui op-
 cium. timi estimantur in populo.
 125 Onager, agrestis asinus. 139 Obstinatus, pertinax, stabilis.
 126 Oncatus, ruditus asini⁷³. 140 Opere precium utile⁷⁷.
 127 Onerarie, naves que alimenta 141 Operior, expecto.
 et subpellectilem portant. 142 Obtendo⁷⁸, occasionem de-
 128 Oppilo, concludo. nuntio.
 129 Onus, pondus sed aliquando in 143 Optentus, occasio⁷⁹.
 prophetis minas significat⁷⁴. 144 Oppleo, impleo.
 130 Oppido, valde, constanter. 145 Opertanei, dii ignoti⁸⁰.
 131 Oppidum, castellum, civitas 146 Ops vel Opis, uxor Saturni.
 parva. 147 Oppiparum, opulentum convi-
 132 Opilio, custos ovium, quasi vium⁸¹.
 ovium⁷⁵ ovilio. 148 Orbus, orbatus, fraudatus.
 149 Orisium, gesprino⁸².

70. balla] balle A 71. bizza] bezza BC Sum. Hein. II 389, 111.1 Offa balla vel biz-
 za (*variae lectiones* balle, bizzo, bezza) Dief. S 551a v. Stelaba: Stelaba idest offa...balla...
 e vel bizzo - Bissen - cfr. p 299: pila, s 236: stelaba 72. bödeminc] būdeminc C Sum.
 Hein. II 390, 114 Omentum membranum quod continet/contegit/tegit intestina id est
 budeming (*variae lectiones* būdeminc, bödeminc) Dief. O 395c-396a Omen-
 tum...budeminc 73. Sum. Hein. II 390, 119 Oncatus ruditus/rugitus asini - cfr. övoç
 74. Sum. Hein. II 390, 120 - cfr. 1 Mach. 14, 24, 1474 pondus minarum mille 75.
 ovium] om. C 76. uberlit] öberlit AB Sum. Hein. II 390, 127 Operculum cooperto-
 rium/opertorium vasis id est uberlit/lit (*v. l. öberlit*) Clos. II 1014, 3 Operculum Trin-
 ke vas lit oder deckel Sch. 984b überleit mhd übermäßiges, alles übertreffendes Leid
 77. Sum. Hein. II 391, 133 Opere precium utile, dignum vel necessarium 78. obten-
 do] obtento A 79. Sum. Hein. II 391, 136 Obtentus/Optentus occasio vel intercessio
 80. Mart. Cap. I 46, 18, 4-5 dii Consentes Penates, Salus ac Lares, Ianus, Favores operta-
 nei Sum. Hein. II 391, 137, 1 81. Sum. Hein. II 391, 138 Opiparum/Opiparium opu-
 lentum convivium (*v. l. Oppiparum*) 82. Sum. Hein. II 391, 140 Orifi-
 gium/Orifium/Orisium gesprinc (*v. l. gesprino*) Sch. 270a [gaspring], gasprinc, gisprinc,
 gesprinch ahd., mhd. gesprinc hervorspringende Quelle, torrens; orificium; pustula quan-
 do caro apparuerit i. e. floret; Ursprung

150	Occo, occulto vel comminuo.	155	Oscines, aves augurium ore vel voce dantes.
151	Osor, odibilis, inimicus.	156	Osus, usus secundum antiquos.
152	Ostrum idest coccus, rubra purpura.	157	Ovile, stabulum ovium.
153	Ostrea, marina concha ⁸³ .	158	Ostra, ubi flumina mare vel alia flumina influunt ⁸⁵ .
154	Oscito, os aperio, gewon ⁸⁴ .		

83. concha] conca AB Sum. Hein. II 391, 144 Ostrea marina concha (*v. l.* conca)

84. gewon] gewoti C Sum. Hein. II 392, 146 Oscito, -tas os aperio >ih< gewon/geino/gine Dief. O 402b Oscitare...hd.nd. geuen. hd. ge-wen - *gähnen* 85. Sum. Hein. II 392, 150 Ostia ubi flumina mare vel lacus vel alia flumina influunt (*v. l.* ostra) Hug. Der. H 61, 579 Hinc etiam hostia fluviorum dicuntur exitus in mari

Derivationes^[1] de O^[2].

O I

¹OS oris, inde ²osculum et ³osculator -aris commune et ⁴oro -as neutrum, inde ⁵oratio, ⁶orator, ⁷oraculum per sincopam et ab oro ⁸oratorius et componitur ⁹exoro, a quo ¹⁰exorabilis, -¹¹liter, ¹²adoro, ¹³peroro. Item ab ore ¹⁴orexis idest monitus et ¹⁵oscito -as neutrum, ¹⁶oppilo -as neutrum^[3].

O II

¹OS ossis, inde ²osseus -a -um et ³ossiculus -li et componitur ⁴exosso -as.

O III

¹OCCO -as neutrum.

O IV

¹ODIO -dis neutrum, inde ²odium -dii et ³odiosus -a -um, ⁴odibilis et componitur ⁵exosus, ⁶perosus.

O V

¹ORIOR -riris ortus sum, inde ²ortus -tus -tui et ³oriens -tis et ⁵orientalis. Item ab orior ⁶origo, inde ⁷originalis -le et componitur ⁸aborigines idest sine origine, quod tantum pluralis declinatur et componitur orior ⁹abortivus, ¹⁰exorior, ¹¹adorior.

O VI

¹ORTUS -ti, inde ²ortulanus.

O VII

¹OLUS^[4] -ris, inde ²olitor idest ortulanus.

[1] derivationes] item B
neutrum] *a lat. scrip.* A

[2] derivationes de O] *om.* A de O] *om.* C
[4] olus] lus AB

[3] oppilo -as

O VIII

¹OMNIS -e, inde ²omnino adverbium et componitur ³omnipotens.

O IX

¹OCCULO -lis -livi activum, inde ²occultus -tior -simus, ⁻³te -tius sime. Item a oculo ⁴oculus -li et ⁵obculeus -a -um, a quo ⁶ocellus et oculus componitur ⁷monoculus.

O X

¹ORBIS -bis, inde ²orbitus -a -um et ³orbiculatus -a -um.

O XI

¹OPS opis cuius nominativus non est in usu, inde ²opimus -a -um et hic et hec ³opulens et ⁴opulentus -a -um -tior -simus et ⁵opitulator -aris. Item ab ope^[5] secundum quosdam^[6] ⁶oportet defectivum idest opem portare, a quo ⁷oportunus -a -um, inde ⁸oportunitas -tis, ⁻⁹ne adverbium et componitur ¹⁰importunus -a -um, inde ¹¹importunitas et ¹²inportuno -as neutrum et ops^[7] componitur ¹³opifex, ¹⁴inops, inde ¹⁵inopia.

O XII

¹OPUS operis, inde ²opusculum et ³operarius et ⁴operor operaris deponens. Item ab opere ⁵operosus -a -um.

O XIII

¹OTIUM -tii, inde ²otiosus -a -um, ⁻³ose et ⁴otiositas et ⁵otior -aris deponens.

O XIV

¹ORDIOR -ris orsus sum, quod componitur ²exordior, a quo ³exordium, ⁴adordior^[8].

O XV

¹OVO -as, inde ovans omnis generis, a quo ²ovatizo -as et ³ovanter adverbium.

O XVI

¹OLEA -e, inde ²oleaster, ³oleum, ⁴oliva, a quo ⁵olivetum.

[5] ope] opere A [6] quosdam] antiquos C [7] ops] opis A [8] adordior] adordior C

O XVII

Hec ¹OVIS, a quo ²ovicula et ³ovilla -e et ⁴ovile et ⁵ovinus -a -um et ⁶opilio -nis.

O XVIII

¹OBLIVISCOR -ris -tus sum, a quo ²oblivio -nis et ³obliviosus -a -um.

O XIX

¹OLEO -es -lui neutrum, a quo ²oletum idest odor et ³odor -ris, a quo ⁴odoro -as neutrum, a quo ⁵odoratus -tus -tui et odor componitur ⁶odorifer -a -um. Item ⁷aboleo -les, ⁸olidus -a -um et componitur ⁹adoleo, ¹⁰redoleo.

O XX

¹ORDINO -as activum, a quo ²ordinator et ³ordo dubii generis. Dicimus enim hic et hec ordo et ⁴ordinalis et ⁵ordinatim adverbium.

O XXI

¹OCCUPO -as activum, quod componitur ²preoccupo.

O XXII

¹ORGANIZO -as neutrum, inde ²organum -ni, a quo ³organista -e.

O XXIII

¹OCHIS Grece, dicitur Latine^[9] ²velox, quod ponunt moderni pro positivo et dicimus ochis velocior -simus -cius -sime.

O XXIV

¹OPACUS -a -um idest obscurus^[10], inde ²opaco -as activum.

O XXV

¹OPTO -as activum, a quo ²optabilis^[11] -le et ³optativus -a -um et componitur ⁴exopto, ⁵adopto, a quo ⁶adoptio -nis et ⁷adoptativus -a -um.

[9] dicitur Latine] *mutato ordine* AB
[10] idest obscurus] *sup. scrip.* x
[11] optabilis] *optalis* AB

[10] idest obscurus] *sup. scrip.* x

[11] optabi-